

NEW-YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

WED OCT 29 1966

VIENYBĖ

1886 — 80th ANNIVERSARY YEAR — 1966

80 M. 27 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1966 M. SPALIO (OCTOBER) 14 D.

Telefonas
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERI-
KOJE 80 M. SUKAKTUVINIAME
BANKETE NEW YORKE SPALIO
1 D. Kairėje: SLA išdininkė Eufro-
zina Mikužiūtė, prezidentas Povilas
Dargis; kalba SLA centro sekretorė
Bronė Pivaronienė.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

ANNIVERSARY

Lietuviškoje Chicagoje

* VIRGINIJA CHODECKAITĖ, dirbančią Mother Cabrini ligoninėje, dienos metu užpuolė juodukės merginos, kuomet ši, balguoti darbą, važiuojo į namus. Lietuvaitę jos taip sužalojo, kad nosies kaulą reikėjo atšalinti operacijos būdu.

* KUN. JUOZAS PETRAITIS, MIC., dirbantis Rosario mieste, Argentinoje, vasarą praleidęs Štairės Amerikoje (daugiausia Chicagoje) spalio 2 d. išvyksta į New Yorką, kur gyvena jo motina ir brolis. Spalio 22 d. jis pajudės atgal į Argentiną.

* RASA-BERNADETA -- Onutės ir Edvardo Šulaičių dukrelė buvo pakrikštinta rugsėjo 25 d. šv. Antano bažnyčioje, Cicerio, Ill. Krikšto sakramentą suteikė kun. Baltrumas; krikšto tėvais buvo Stasys Ališis ir Danutė Kasparienė.

* VILNIAUS MINĖJIMAS yra rengiamas spalio 9 d. Jaunimo Centre, Vilniaus diena taip pat bus prisiminta ir "Lietuviai televizijoje" programoje spalio 7 d.

* SOL. ALGIS GRIGAS dalyvaus Naujosios Anglijos lietuvių radio valandėlės -- Laisvės Varpo rudens koncerte, kuris rengiamas spalio 9 d. So. Bostono Lietuvių piliečių draugijos salėje.

* JAUNUTIS PUODŽIŪNAS, baletų šokėjas ir mokytojas, turintis baletų studiją Chicagoje, taip pat pradėjo mokytį baletu ir Cicerio lietuvių vaikus. Pamokos vyksta klekvienu pirmadienį šv. Antano par. salėje.

* KULTŪROS FONDO 10 metų sukakčiai paminėti įvyks minėjimas-koncertas spalio 16 d. Jaunimo Centre. Programoje dalyvaus dr. A. Klimas, rašyt. J. Jankus ir rašyt. A. Gustaitis.

* WALTER RASK-RASČIAUSKAS, keliolikos agentūros savininkas, rengia dvi ekskursijas į Argentiną. Viena grupė išvyks gruodžio 21 d., kita -- 1967 m. sausio 25 d. Plačiau apie tai rašoma specialiaame pranešime šiame numeryje.

* ALGIRDO LANDSBERGIO dramą "Penki stulpai turkaus aikštėje" išleido Santarašviesa Algimanto Mackaus vardo knygu leidimo fondo iššomis Chicagoje. Knyga turi 86 psl.

* CHICAGOS Lyric opera, kuri savo naują sezoną pradeda spalio 7 d. bosų partijoms atlikti, yra pakvietusi ir Amerikos lietuvių solistą -- Arnoldą Voketaitį.

* JONAS BILDUSAS, veiklus valstiečių liaudininkų partijos narys, 1920 m. išrinktas į Lietuvos Steigiamąjį Seimą, mirė po vidurių operacijos šv. Kryžiaus ligoninėje spalio 3 d. Buvo gimęs 1895 m. spalio 25 d. Tauragės apskrityje. Palaidotas spalio 6 d. šv. Kazimiero kapinėse.

* MUZIKOS ŽINIŲ naujas numeris prieš kelias savaites pasirodė Chicagoje. Šis numeris turi 5 gaidių priedus. Žurnalą redaguoja Juozas Kreivėnas.

* CHICAGOS LIET. studentų ateištininkų susirinkime spalio 2 d. buvo diskutuojama tema -- "Civilinių teisių riaušės Marquette parke: kas iš to?" Pranešėjai buvo neseniai iš Maskvoje įvykusio matematikų suvažiavimo sugrįžęs dr. Arūnas Liulevičius ir kun. Gintautas Sabataitis, S. J.

* DR. G. BALUKAS skaltė paskaitą Tautos šventės minėjime rugsėjo 24 d. šv. Antano par. salėje Cicerioje. Šiemet ciceriečiai buvo vieninteliai iš Chicagos ir jos apylinkių, surengę tokį minėjimą. Kiti Tautos šventę jau pradeda pamiršti.

* VYTAUTAS LAZAUSKAS, dainininkas ir vaidintojas, rugsėjo pabaigoje sugrįžo iš tolimesnės kelionės, kurios metu aplankė ir Lietuvą. Jis iš ten parsivežė nemažą dovanų ne tik sau, bet ir pažįstamiems.

* TEISĖJAS JOHN ŽURIS buvo kiek sunegalavęs ir turėjo atsigtulti į šv. Kryžiaus ligoninę, kur sustiprėjo jo širdis. Dabar jis vėl grįžo prie darbo.

* TADA ir ANTONETĖ KULAKAUSKUS, gyv. Bridgeporto liet. kolonijoje, nakties metu, jiems grįžtant į namus, bandė apipėšti negrai. Vienas iš plėšikų buvo atkūšęs į juos revolverį, bet Kulakauskai nei garsiai surikus, plėšikai pabėgo ir pabėgo.

* ELENA KUČIŪNIENĖ, muzikė Kučiūno (jis dabar dėsto Seattle, Wash. universitete) žmona, sunkiai serga ir gydoma Billings ligoninėje.

LIETUVIAI TAUTŲ FESTIVALYJE

Lietuviai dalyvavo įvairių tautų derliaus festivalyje, surengtame Berwyn, Ill., prie Chicagos. Pasirodymą organizavo LB Cicerio apylinkės valdyba. Festivalio pobūdis buvo labai kuklus. Viskas vyko lauke ir, pasitaikius šaltokam orui, nebuvo didelis malonumas jame pabūvoti, ypač vakare, kuomet vyko lietuvių meninis pasirodymas. Lietuviai čia turėjo lietuviško maisto būdelę (su kugeliu, kopūstais ir dešromis). Šalia festivalio vietos esančioje krautuvėje viename lange buvo įrengta lietuvių tautodailės paroda (atrodė gana kukliai) Šiame jau labiausiai vykęs buvo Chicagos tautinių šokių grupės "Grandies" pasirodymas. I. Smilėlauskienės vadovaujami šokėjai (16 asmenų), sušoko Šustą, Jonkelį, Malūną ir Kepurinę. Šokėjams buvo skirtas nedidelis plotas žemės, tai jie čia negalėjo atskleisti visų savo sugebėjimų. Šokius akordeonu palydėjo A. Stelmokas.

LIETUVIŠKAS LANGAS. - Taip atrodė Schoe McAllister krautuvės vienas langas Berwino, prie Chicagos, "Tautų festivalio" proga.

V. Zalatoriaus nuotrauka

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginia 6-1800

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO dėstytojas Domas Yelička (kairėje) aiškina svečiams, atsilankiusiems į šio Instituto parodėlę, surengtą Pasaulio liet. jaunimo kongreso metu Chicagoje.

E. Šulaičio nuotrauka

Mano viešnage Lietuvoje

Rašo Pranė Lapienė

TĘSINYS

Ten pat gyveno ir kita mergaitė Veronika, bet jos galvutė vis kilo aukštin, su mumis, pusiau našlaitėmis nieko bendro nenorėjo turėti; gal būt laikė mus ir žemesnio luomo. Veronika tapo generolo N. žmona ir sąžiningai tvarkė savo vyro dvarą, iki Lietuva buvo nepriklausoma.

Mielą praeitį išpinta daugybe vardų. Čia akyse ir Lionė, viena gražiausių Biržų gimnazijos mergaičių, tapusi poeto M. žmona. Visos mano kaimynės, su visomis daug kalbėta, svarstyta, planuota ateitis, bet niekada nemanyta, kad mūsų gyvenimo keliai bus tokie skirtingi ir pilni netikėtumų. Pavyzdžiui, Olesė, kurios tėvai buvo bežemiai, jautė pasaulyje didelę neteisę. 1918 ir 19 m. ji visu nuostingumu šoko tūkoniškai socialistams revoliucionieriams ir vėliau bolševikams. Gimnazijoje kai kurie mokytojai irgi buvo pakeičiami vadinais komunistais, dėl ko kai kas ir vaikus atėmė iš mokyklos. Vėliau Olesė už vieno tokių komunistų ištekėjo ir, kaip dabar patyriau, abu mirę Sibire....

LIKĖNŲ KURORTE

Trumpai sustojame Likėnų kurorte, kur kai kas iš mano pažįstamų yra stipriai sveikata. Bet mes visi jaučiamės sveiki ir patenkiname pavaiškėtoje po jo parką ir prie ten esančių brėdžių nusifotografavę.

Likėnai, proporcingai viskam Lietuvoje, išaugę ir apskritus metus veikia kaip senatorija ir visada esanti pilna ligonų. Daugiausia gydomi paliesi reumato, pajutę sąnariuose skausmus. Visas gydymas, įskaitant ir purvo vonias, preinamas ir paprasčiausiam kolūkiečiui, kuriam neišga-
lint kolūkis apmokas tokias "atostogas," arba kiti gauna kelionapius, kurie įgalina juos tuo ar kitu kurortu pasinaudoti dyka.

O prisimenu laikus, kada ir stambesniams ūkininkams tokia gydymosi prabanga nebuvo įmanoma. O dabar esą iš tokių pat namų tik sklypelį žemės turėdami, susirgę išvyksta net į gana tolimas gydymosi ir nieko dėl to nepraranda. Tai jau žmogui daug duodama už jo nusavintą žemę, kurią dirbdamas gauna nors ir menką atlyginimą, bet pragyvena neblogiau kaip tada, turėdamas po kelias dešimtis ha. Priedo šiandien tas buvęs ūkininkas yra atsikratęs rūpesčio, kaip vaikams suteikti mokslą, kaip juos atidalyti iš ūkio, kaip dukterims pasogas sukrauti. Šituo man ne vienas ir laiškais buvo gyrysis.

Jei tai reikia dėkoti socializmui, tai jis nėra labai baisus ir nėra mums ko bijoti, jei ir šioje šalyje nejučiomis, bet tikrai prie jo artinamės.

Atsiprašau dar kartą. Aš gi pasimojus pasidalinti su skaitytojais apie Lietuvą patirtus įspūdžius, o ne apie savo galvoseną.

PABIRŽĖS LAUKUOSE

Prieš 30 metų aš su vyru apsilankę Lietuvoje, nusisamdėme taksiką ir su juo norėjome nuvykti į Pabiržės laukus, kurvienklymyje mano motina su broliais gyveno. Bet tas mūsų taksikas buvo labai naravytas. Kai tik pravažiuojam Pabiržės bažnytkaimį, jis, menklusis balą išvydęs, sustodavo. Tada mes išlipę mašiną stumdavome. Bet kartą niekas nebepadėjo. Stumk ne stumk, ji ne iš vietos. Įsitikinę, kad ji ne juokais sunegalavo, sumokėjome šoferiui už nuvežtus kilometrus ir, pasiėmę savo valizas, pėsti baigėme kelionę.

Eidami sutikome po du ir po daugiau berniukų einant Biržų link. Visi ėjo basi, rankoj nešdamiesi batus. Pasiteiravę kur jie eina, papasakojo einą į Biržus pratinama. Esą, jie jaunalietuviai, o tuo laiku į Lietuvą esąs atvykęs žymus užsienio svečias ir jie gal turėsią jam pasirodyti. Nesa tuo dar tikri, bet dėl visa ko jiems įsakya susirinkti, kad tam pasiruoštų.

Jaunalietuviai, įdomu, kiek vienybės skaitytojų žino, ką tas žodelis reiškia. Noriu čia pakartoti, kaip aš juos apibūdinau grižus iš Lietuvos 1935 m. Pacituosiu iš Vienybės 1935 metų, spalio 18 d. laidos.

Jaunalietuviai, arba kai kada vadinama Jaunoji Lietuva, yra dabartinės valdžios pagimdyta ir jau šešerius metus ugdoma organizacija. Jos obalsis viskas tėvynei ir galvą duodu už tautos vadą Smetoną. Jos vada visi tie, kurie turi šiltas vietas dartininame valdžios aparate. Tokie žmonės yra tam tikrų rajonų vadovai, instrukcijų

teikėjai, įstatymų išdirbėjai. Skyrių vadovų pareigoms eiti įkinkyti visi pradžios mokyklos mokytojai ir kiti, turi bent koki valdišką darbėlį. Jaunalietuvių organizacija esanti grynai tautinio pobūdžio, iki šiol palaiduose santykiuose su bažnyčios šulais. Natūralu, kad dauguma tą darbą dirba iš prievartos, bijodami netekti užimamų tarnybų. Bet dirba ir darbas turi progresuoti. Metai po metų rengiami sąskrydžiai, kuriuose privalo pasirodyti skyriai savo pažanga.

Organizacijos laikraštis "Jaunoji Kar-ta" privalomas visiems nariams, jo korespondentai gerai atlyginami, bet žurnale daugiausia matysi "Tautos Vadas," "Mūsų prievolė tėvynės sągyboj stovėti" ir panašiai. Rengiant susirinkimus ar šiaip kokias pramogas, mažiausia keblumų, tuo tarpu, kitoms organizacijoms reikalinga daug ir labai daug formalumų atlikti iš-gaunant vienoki ar kitoki leidimą. Supran-tama todėl bus -- jaunalietuviai yra nustel-bę visas jaunimo organizacijas ir, aplamai imant, visas organizacijas. Jos nariai yra savotiškai uniformuoti ir, panašiai kariuo-menai, šniūreliais ir žvaigždutėmis pažy-mima jų pareigų užėmimas. Trumpai ta-riant, tai Lietuvos fašistų organizacija. Nuosekliai visa daroma Italijos fašistų pa-vyzdžiu ir kuo puikliau su anos šalies tos organizacijos vadų santykiai. Pirmasis Italijos fašizmo kurėjas dr. Ferrcio Guido Cabalaris, kalbama, pirmuoju buvęs ir Lietuvoj. Birželio 27 d. minimas asmuo vėl lankėsi Lietuvoj; jo pirmas žingsnis buvo žengtas į Jaunalietuvių centrą, kurio dėka jam buvo rengiami pokyliai, keliamos ova-cijos.

Dabar, važiuodama naujosios laidos Moskvėčiu, prisimenu aną kelionę ir dai-raus, ar nepamatyčiau kur komjaunuolių maršuojanč. Juk nėra valdžios, kuri nesistengtų savo pavaldinių auklėti sau ištiki-mais tarnais. Bet gal kad linoja ir mokyk-lose mokslas tebevyksta, kelyje nematau jokio jauno žmogaus. Nematau nei senų, jokių. Ar tai visi ir tūnėtų užsidarę kam-bariuose, kad lietūs lyja? Keistoka.

RAPOLO GRYČIOJE

Na, greitai atsirasiu seno pažįstamo Ra-polo gryčioj. Tur būt, kaip ir Anelė, suabe-jos: čia aš, ar ne aš. Praveriu duris, o jis: "Pranute! Sveika!"... Lyg laukta būčiau. Esama ir svečių, kaimynų, su kuriais gurkėnoja alutė. Stūlo ir man. Mano giminė galėtų įsirašyti į blaivininkų draugiją -- ne vienas alkoholinių gėrimų nemėgsta ir man iki šiol niekas stiklelio nepasiūlė. Čia paragauju. Klausiu, ar Biržų daryklos. Kur taul Patys prasisunkę. Pasirodė, 60 arų sklypely, be daržovių, dar sugeba ir miežių užsiauginti. Atsimenu iš senų dienų, kad biržiečiai niekada nesivaišindavo kitkuo be alaus. Degtinės ar vyno niekada nebuvo ma-tyti ir dideliuose pokyluose. Paprastai alų patys ir pasigaminavo. Atrodo, tas papro-tytys tebegyvuoja ir dabar. Bet tai nereiškia, kad nuo vieno alaus nebūtų galima iš kojų išvirsti. Pasitaikydavo tada, o, kaip pamaty-site, to būna ir dabar.

Vyrai man pasakoja, kad nuo liepos 1 d. kas mėnesį visiems bus išmokamas užtik-rintas atlyginimas už išdirbtą laiką, nebe-reikės laukti metų galo. O tai jiems daug būsią geriau. Anksčiau, būdavo, atlygini-mai priklausę nuo oro, nuo ūkvedžio, nuo kitokių reikalų kolūkyje. Vienas jų palei-džia keiksmazodį valdžios adresu. Klausiu, ar drąsu valdžią kritikuoti.

-- O kodėl ne? Dabar už tai niekas nebe-baudžia. Anksčiau, taip. Bijodavome išsi-žioti. Dabar mes bijome ko kito.

-- Būtent ko? -- klausiu.

-- Pasigerti! Pasigerti taip, kad apskiau-rintum.

Na, ir kas gresia už tai?

-- Labai daug. Pirmiausia tave paime ir nuveda į išsilavinimo įstaigą ir už išblai-vinimą reikia sumokėti 15 rublių. Jei tenka toj įstaigoj pabūti kelias paras, tai už kiek-vieną jų dar reikia primokėti po 3 rb. Jei nusigėręs arešto metu priešinosi, nenori pasiduoti, tokiam tenka vėliau už tai dar pabauda 15 rb.

-- Maža to, išblaiviną pastato į sušauk-tą gausų apylinkės gyventojų susirinkimą ir jų akyse visai išgėdina. Kolūkiečiai ypatin-gai dabar to bijo.

-- O ar tikrai pasitaiko tokie dalykai?

-- O ja! Užtenka! Po tokios baismės kuri laiką vaikšto panėres galvą, o po kelių mė-nesių, žiūrėk, vėl toks bėdoje.

-- Ar didelis jūsu kolūkis?

-- Smilgių kolūkis?

-- Taip.

Bus daugiau

SOLISTĖ LILIJĄ ŠUKYTĖ, neseniai priimta į Metropolitan Operą, lapkričio 13 d. dainuos Philadelphiaje, Amerikos Liet. Tautinės S-gos Rytų Apygardos rengiamame koncer-te Academy of Music salėje. Pradžio 3 val. p. ALT Rytų Apygardai dabar vadovauja Algirdas Jonys, kuris su rengėjų komitetu organizuoja lapkr. 13 d. koncertą. Bilie-tai gaunami pas Philadelphiajos ALT S-gos skyriaus na-rius ir lietuviškose įstaigose.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA
Patarnauja perkant ir parduodant namus,
apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.
ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU
Parduoda bilietus visomis susisiekimo
priemonėmis į visas pasaulio vietas.
MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Tel. TAYlor 7-9842

T H E

Arlington

ONA IR JONAS
VALAIČIAI
Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštys in 1886, is published weekly (in June, July and August - bi-weekly), by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Nackeliunaite; Managing Editor: Valerie Tyšliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Salaišis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three week's notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Buvęs Lietuvos diplomatas dr. P. Mačiulis, pripažinęs, kad Vilniaus klausimu tam tikrų lenkų niekad neįtikinsime vistiek, siūlo ieškoti "kultūrinių santykių" su "protaujančiais ir išmintingais" lenkais, jiems parašant lenkų kalba informacijų apie mus. Patarimas būtų vietoje, jei ne gyvenimo faktai. Protaujant ir išmintingieji lenkai, atrodo, daugiau apie mus žino ir rašo, negu mes patys. Dr. Mačiulis pats pripažįsta, kad 1930 metais jam pateko lenkų leidinėlis "Litwa a wojsko i litewskie", kur apie to meto Lietuvos kariuomenę buvo skelbiama, kas buvo žinoma tik Lietuvos generaliniam štabui! Pernai gi išėjo prof. Ochmansko gana tiksli studija apie mūsų tautinį atbudimą. Be to — jis rašas ir Lietuvos istoriją! Varšuvoje išleista Kolbergo Litwa — lietuvių liaudies etnografinės tautosakos rinkinys. Kolbergas mirė 1890 m., nemokėjo lietuviškai ir Lietuvą tik sykį 1860 metais telankė, bet apie Lietuvą parašė tiek, kiek nėra parašę lietuviai. Tokiu būdu lenkų kalbą mokantiems mūsų švietiamam gal telleka ne tiek apie save lenkams rašyti, kiek mums "perteikti, ką lenkai gausiau apie mus rašo."

***

Mūsų laikraščiuose bręsta ginčas, panašus į Vienybės žmonių ketverius metus neštąjį, svarstant išsivio lietuvių santykio (nė "bendravimo") būtinumą su lietuviu Lietuvoje. Šiuo kartu, išsivio lietuviui siūloma ieškoti draugingo santykio su lenkais išsivioj, norint sveikai išsiaiškinti Vilniaus atėties klausimą. Įdomu, kad mūsų Vilniaus krašto sąjungos vardu jau sušukta veto — "nie pozwalam." J. Kuprionis Drauge tiksliai pabrėžia, kad lenkams (kuriuos, sako, reikia skirti nuo sulenkėjusių) lietuvių-lenkų santykiai praeityje yra didelio sentimentalumo, nes tai garbingos lenkų praeities dalykas. Lenkas istorikas prof. O. Maleckis ne vienas tvirtino, kad lietuviškoji Jogailų dinastija buvusi lenkų istorijoje "deimantas", Kuprionis pabrėžia Vienybėje nesykį kartotą argumentą: Vilniuje 1918 metais, kažin, ar buvo 5 tūkstančiai lietuvių, o 1959 m. jų jau rasta veik 80 tūkstančių (34 nuoš. visų gyventojų), šalia rusų 70 tūks. (30 nuoš.), lenkų 47 tūks. (20 nuoš.), žydų 16 tūks. Todėl, "lietuviškumo" atžvilgiu, Vilniaus atėtis, atrodo, bus kitokia, negu Pilsudskio laikais. Kuprionis mano, kad mandagus santykiavimas būtų naudingas, negu "karštai" Vilnių mylinčio Barono siūlymas — neik su lenku oboliuti, nepasiėmęs šautuvo. Vilniaus krašto sąjungos nariai, žinome, pasižymi įvairiomis dorybėmis, tik ne politiniu sumanumu, todėl vargiai Kuprionio ir dr. Mačiulio patarimų paklus.

***

Lietuvis išsivio dar nėra sumaniai išsprendęs santykio su lietuviu Lietuvoje galvosūkio, todėl santykis su lenkais išsivioj, jo pajėgoms, bent šiuo metu būtų "perkrovimas". Tačiau, kada nors lietuviai, vis dėlto, turės susidaryti tikslią nuomonę apie unijinę Lietuvos-Lenkijos valstybę,

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IS KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

ZIURĖKITE -- "VYRIAUSIAS ORGANAS"

Po didelės reklamos, po rūpestingo pasirėngimo, po apsičiaudėjimo dėl politinių prieskonų -- pagaliau Chicagoje Jaunimo Kongresas ne tik įvyko, bet jau turime kelis mėnesius pokongresinius. Po kongreso tegirdėjome tik štai ką: vaje, kaip buvo reikšminga, vaje, kaip buvo didinga, vaje, kaip tai buvo reikalinga!

Iš tiesų pats kongresas negalėjo didelių darbų nuveikti. Būtų ir keista, kad kelių dienų pramoginio pobūdžio susilaužavime būtų atlikta reikšmingų darbų. Kas kita buvo pasikalbėti apie nuveiktus ir nuveiksimus darbus, juos įvertinti, susiplanuoti. Iš čia išeina, kad Jaunimo Kongreso reikšmė paaiškės tik po kai kurio laiko, kai bus matomas jame suplanuotų darbų vykdymas. O šiaip būbinti nėra prasmės: girdėjome jau kelių kultūros kongresų Chicagoje būgnus, bet jokios armijos nepražygiavo. Būtų liūdna, jei po kurio laiko pradės ryškėti ir Jaunimo Kongresą tebusus lyg kokio neparąšyto romano titulinį puslapį.

Kaip ir reikėjo laukti, Jaunimo Kongresas paskelbė savo nutarimus. Iš to viso pirmiausia susilaukėme seno tipo pasistumdymų politiniame ringe. Įdomu, kaip tas atliekama.

Įdomu, kaip stumdomasi politiniame ringe ypač dėl to, kad Jaunimo Kongresas aiškiai pasisakė už amžinąjį visų lietuvių idealą turėti savo nepriklausomą valstybę, bet taip pat visai aiškiai pasisakė prieš tą ligšiolinę senelių komedią, kažkodėl vadinamą laisvinimu. Pasisakymas už naujo centrinio politinio išsivio veiksmo sudarymą drauge yra ir stekimas pervertinti iš naujo ligšiolinius veikėjus ir jų darbus. Neabejotina, kad šalia daug ko paliekamo seno, būtų įnešama ir daug ko nauja.

Tai va, per kelis mėnesius po Jaunimo Kongreso dar jokių kitų klausimų žymesnio judėjimo nebuvo, bet politinis erzelis vyksta. Nepabaigiamas psalmes Naujienose traukia P. Stravinskis. Iš jo bent tiek paaiškėjo, kad su juo nėra prasmės nei ginčytis, nei juo remtis. Jis vertas nebent vainiko su užrašu: "Ilsėkis ramybėje ir naktimis nešpūkauk!"

Jaunimo Kongreso politinį balsą palikti tyruose šaukiančiu balsu nebuvo patogu, ypač kad tas balsas kelia konkrečių ir terminuotų reikalavimų, labai nemalonių. Įdomus triukas rugsėjo 17-18 dienomis Waterbury. Ten susirinko "Rytų pakraščio jaunimas", kažkokia aukštesnė institucija už Jaunimo Kongresą, peržiūrėjo Jaunimo Kongreso nutarimus ir juos "pataisė" taip, kad seneliams širdies neskaudintų.

Iš nutarimų matome, kad "Atlanto pakraščio jaunimo suvažiavimas yra vyriausias organas", kurio vidury sėdi toks storas "jaunuolis" Vileišis. Tik neaišku, kokio sambūrio "vyriausias organas" čia susirinko. Nesimato jo ryšių su kitomis jaunimo organizacijomis. Gal geriau jam tiktu ne vyriausio organo, bet Vileišio vardo pagalbiniu Bendruomenės padalinio titulus?

"Vyriausias organas," kaip ir reikėjo laukti, paskelbė nutarimus, pagrabinus. Visuomeninės veiklos reikalu nutarė:

1. Veikti Amerikos visuomenę ir viešąją opiniją, "kad painformuoti" apie Lietuvą ir lietuvių laisvės kovas (kalbini griezda "kad painformuoti" paėmiau iš nutarimų teksto, nutarimo taisyklingai lietuviškai reikštis ir gerbti lietuvių kalbą, nebuvo).

2. Į Bendruomenę traukti antrosios ir trečiosios kartos lietuvių organizacijas.

3. Į mūsų laisvės kovą ir bendrą lietuvišką veiklą traukti ir neakademini jaunimą.

4. Įsijungti į amerikiečių politinį, kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą.

Keturi punktai. Nieko apie save, nieko apie savą aplinką. Nieko apie "bendros lietuviškos veiklos" formas ir turinį. Jaunoji karta į amerikiečių politinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą visai natūraliai jungiasi ir be "vyriausio organo" rekomendacijų. Yra kvaila ir lietuvių tautos atžvilgiu išdavikiška nesidomėti, kuo jie palieka, kai į amerikiečių gyvenimą įsijungia.

Studijuojančio jaunimo reikalu nutarė:

1. Mūsų jaunimą informuoti apie komunizmą, jo filosofiją ir, ypatinai, metodus. Siūloma ne studijos, bet "gryni informacinio pobūdžio" suvažiavimai ir studijų dienos. Man belleka "vyriausią organą" nurašyti, kad yra ir informacijų apie komunizmą ir nereikalingo jaunimo, ypač iš senstelijusių veikėjų. Jaunimas komunizmu domisi. Ne vienas jų yra jau ir Vilniuje ir Maskvoje buvę, susirinkę šiek tiek daugiau kaip "informacinio pobūdžio" žinių. Net ir apie komunistus Lietuvoje retas senų veikėjų galėtų ko įdomesnio pasakyti, o vienas iš jaunųjų čia Amerikoje net doktoratą gavo už lietuviškos kompartijos istoriją. O, būtų verta apie penketas šimtus tos istorijos atspausdinti!

2. Mūsų jaunimui reikia veikliau pasireikšti mokslo įstaigose, "kad paneigti" esamas prokomunistines įtakas. Reikia ieškoti draugystės ir bendradarbiauti su amerikiečių patriotinėmis organizacijomis, kurios "mus užjaučia ir gali padėti mūsų kovai už Lietuvos laisvę." Aš nežinau, iš kur nukrito tas "vyriausias organas" ir nežino, kaip varganai jaunimas kasmet ubagauja, kad išleistų Lituanus. Kiek dolerių Waterbury suvažiavimas surinko Lituanui paremti? Kiek surinko prenumeratų? Nereikia pamokslus tauztyti, bet remti tai, kas dirbama.

Waterbury neatrado, kad jaunimas turėtų susidomėti lituanistika: lietuvių kalbos mokslu, istorija, etnografija, gausiomis lietuviybės problemomis ir t. t. Nejaugi teisė ir pareiga lituanistus rengti paliekama komunistinei Lietuvai?

Toliau "vyriausias organas" pasisakė dėl Jaunimo Kongreso. Pvz. "Jaučiame smarkiai pagirtiną Kongreso kultūrinį aspektą...". Ka reikiška toks sakinyš?

Tęsiama 5 psl.

SLA PREZIDENTAS POVILAS DARGIS priima dovaną iš sekretorės Bronės Pivaronienės Susivienijimo 80 m. sukaktuviniame bankete spalio 1 d. New Yorke. Dešinėje - išdininkė Eufrozina Mikužiūtė, apibūdinti P. Dargio visuomeninę veiklą ir jo nuopelnus kaip SLA pirmininko.

VIENYBĖ, 1966 m. spalio 14 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

1968 metams tenka 50 metų Vasario 16 sukaktis. Ta proga save visuomenei pristatyti šoko ruoštis AL'as ir Bendruomenė. Pirmasis tais metais sako šauksias Amerikos lietuvių suvažiavimą Washingtone (birželio mėn.). Gal geriau pavyks, negu anuomet nelėmtai šauktasis, greta ukrainų poeto Sevčenkos paminklo atidarymo. Amerikiečių dėmesyje ukrainai tada išliko pirmieji, lietuviai nutūpė paskutiniai. Bendruomenė gi ruošia selmą Chicagoje (rugsėjo mėn.), greta tautinių šokių šventės. Raumenims pamankštinti, metu anksčiau planuoja Kultūros kongresą.

Du jauni Kanados lietuviai, vienas profesionalas, kitas tik mokslus baigęs, atostogavo Europoje. Išleido po virš \$1,500, aplankė 16-ą valstybių (jų tarpe Jugoslaviją ir Čekoslovakiją), bet nematė nei Vilniaus, nei Lietuvos!

Pajutusi, kad skaitytojai neklauso draudimų nelankyti Lietuvos, Draugo redakcija, iš "patikimo šaltinio" visą savaitę aiškino, kas yra Inturistas, kuris prižiūri Lietuvos lankymą. Kažin, ar drąsuolius atgrasins?

SLA turtu tarp 52-0 ir 53-čio selmo, paugo \$75,- 616,20, o tarp 53-čio ir

54-to -- \$127,864,35. Narių per du metus išmirė 605, naujų įsirašė 534.

SLA galima auginti. M. Klimas 1958 metais įsirašė į SLA kuopą, Linden, N. J. ir pritrašė prie rastų 7 "senyvių narių" -- 150 naujų. Dabar kuopa turinti 220 narių, jų tarpe 120 vaikų, 25 akademinio jaunimo.

Amerikiečio komentatoriaus Mowrerio skilti skelbia 175 laikraščiai, todėl daug amerikiečių skaitys jo nuomonę, kad kongresmanai, kurie Baltijos rezoliuciją nr. 416 priėmė, ir senatoriai, kurie ruošiasi jai pritarti, esą "on the right track". Rezoliucija gi, "kviečia Prezidentą išbūdinti pasaulio opiniją reikalauti sugrąžinti apsisprendimo teisę pavergtiems estams, latviams ir lietuviams." Mūsų spaudoje (pagal "tautinį" mūsų paprotį -- ?) jau kyla ginčas dėl garbės už rezoliucijos prastūminą. Ginčas gal bus už tuščią šiaudą, nes Prezidentas, kurį rezoliucija prašo pasaulio opiniją budinti, nedviprasmiškai paantrino Kennedžio 1963 metų žygi tiesi ranką Maskvai. Tai padarė savo kalba JAV laikraštiniams. Ji jau pabaigino Vokietijos kanclerį, kad Vokietijos apjungimas yra padedamas į "ilgąjį stalčių."

Poeto Mickevičiaus "skaistaus skambumo" dažnai cituojama frazė: "Lietuva, tėvyne mano!" idomiai veikia raudonos Lenkijos jaunimą. New Yorko Times korespondentas praneša iš Swiebodzino (buvusio vokiško Schweibuso) pasikalbėjimą su ten gimusia 14-kos metų lenkaite Marija. Pasakoja: "Lvovą paminėjus, ji tarė: "Tai prieš karą buvo Lenkija, kaip Lietuva". Ji pareiškė, kad Lietuva buvo lenkiška, nes lenkų tautos poetas Mickevičius syki rašė: "Lietuva, tėvyne mano!" Lenkų-lietuvių ginčas dėl priklausomybės gavo galą, kai, karui pasibaigus, visa Lietuva pateko Sovietijai."

Latvių Jauna Gaita žurnalas išspausdino 29 lietuvių poetų kūrinus, išversus mokytojos latvės Astridės Ivaska, kuri dėsto rusų kalbą Šv. Olafo švedų kolegijoj, Northfield, Minn. Eilėraščius parinko Radauskas ir Landsbergis.

Aple dramaturgus Lietuvoje. Amerikoje gyvenęs dramų rašytojas, dr. P. Bagdanavičius mano: "Esu skaitęs Miliūną, Sąją ir kitus. Atrodo, tai labai vertingai besireiškia dramaturgai." Pats daktaras rašęs dramą apie 1863 metų sukilimo dalyvi. kun. A. Mackevičių.

Mes

Atkelta iš 4 psl.

ir unijinį lietuvių-lenkų gyvenimą per 400 metų, jei intum nuo 1387 m. Lenkai 1500-1600 metų laikotarpį laiko savo kultūros aukso amžiumi. Jame švitėjo iš Vakarų Europos atplūdusi renesanso ir humanizmo šviesa, kurios spinduliavimą vėlesnėje Lietuvoje ryškina prof. J. Jurginis, Vilniuje išėjusiame veikle. Gaila, šiame lenkų kultūros aukso amžiuje pasirodė ir "iš aukšto" į lietuvius žiūrėti nuotaika. Lenkų šlėkta tada godžiai gaudė Orzechowskio (1513-1566) pamfletą Quincunx -- to jest wzór Korony polskiej na rynku wystawiony, išėjusį 1564 metais, penkeriais metais prieš Liubliną. Orzechowskis aiškina "karalystės" ir "kunigaikštystės" sąvokų skirtumą. Pasakoja, kad Kristus savo dangišką valstybę vadino karalyste, o šėtono pragarą -- kunigaikštyste. Kristus vis karalius, o šėtonas -- kunigaikštis. Taigi, susipraskite, kad lenkas, kaip karalystės pilietis, visados turi vyrauti lietuviui -- kunigaikštystės vaikui. Orzechowskis lietuviškai būtų "riešutas", o angliskai -- "nut". Įdomu, kad jis, kaip mūsų poetas Strazdelis, buvo kunigystę metęs ir vedęs.

***

Neturėdami dar sudarytų tvirtų, sveikų, ne vien neigimo pažirų apie lietuvių-lenkų tautinį gyvenimą per 400 metų, mes "drumzlinai" praleidome lenkų išeivijos iškilmingai minėtą lenkų krikšto tūkstantmetį (tarytum pritardami Gomulkos nuvertinimams?). Panašiu "drumzlinumu" anuomet praleidome ir poeto Mickevičiaus sukaktį, paminėtą visame pasaulyje. Anądien buvęs Vienybės b-vės reikalų vedėjas E. Rudnikas padovanojo, tarp kitų knygų, lenkų kalba 3 toms Mickevičiaus raštų. Nustebau poemoje "Ponas Tadas" (arba: Paskutinis atsilankymas Lietuvoje), įkandin mūsų dažnai cituojamo: Litwo, ojczyzna moja (Lietuva, tėvyne mano), radęs Mickevičiaus eilutes: Panno święta, co Jasnej bronisz Częstochowy, I w Ostrej święcisz Bramie (Mergete šventoji, kuri gini skaisčią Čenstakavą ir švieti Aušros Vartuose), po kurių seka: Tu, kuri Naugarduko pilį saugai su jos ištikimais žmonėmis".

***

Įdomūs žodžiai -- norintiems Aušros Vartų Mariją atplėsti nuo Čenstakavos ir padaryti vien Lietuvos! Kas buvo Mickevičiaus mylėtoji Lietuva? Rudniko man padovanuotuose tomuose įžangos žodyje leidėjas pareiškia: Didžiausias ne vien lenkų, bet visų slavų poetas, Adomas Mickevičius, vienas didžiausių pasaulio poetų-genių, gimė Naugarduke, Lietuvoje, 1798 m., gruodžio 24 d. Mickevičiaus Lietuvą ryškina mūsų dienų lenkų poetas Czesław Miłosz. The Russian Review žurnale 1955 m. Sako: Mickevičius tai poetas visuomenės, kuris tarp Nemuno ir Dniepro gyvendamas, kalbėjo savotiška kalba, tarytum atskira lenkų tarpe. Jis savo gyvenime nėra buvęs nei Krokovoje, nei Varšuvoje (bet gerai pažino Kauną ir Vilnių). Mickevičių išauklėjo kultūra, kurios jau nebėra, ir kuri svetima tiesioginei lenkų kultūrai. Tačiau, jis keliamas poetu tautai, kuri nieko bendro neturi su jo tėvyne, nei plotu, nei kalba. Jis užaugo ne lenkų aplinkoje. Jį stipriai veikė lietuvių bei gudų pasakos ir dainos.

***

Šitą "Lietuvą", kurios jau nėra, kada nors ir mes ir lenkai, labiau sukultūrėję, išmoksime gerbti ir mylėti taip, kad dėl moderninio Vilniaus ateities jokių ginčų nekelsime.

***

Rašytojas V. Alantas sprendžia: "Mūsų visuomeninis ir intelektualinis apsnūdymas, pasireiškęs rašytojų kūrybos nesidomėjimu, yra pavojingi ženklai." Dar pavojingesnis ženklas yra nesidomėjimas paremti savo spaudą finansais!

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

Sakintai neaiškūs, bet politiniai Waterburio "aspektai" aiškūs -- pasisakyta prieš Jaunimo Kongreso politinius nutarimus. Žiūrėkite, sakys, Chicagoje nutarimai buvo tik ekstremistų, o gal net bolševikų agentų darbas, jaunimas tikrumoje guldas galvas už senų politiką. Politinio turkaus niekam ir nemanant tvarkyti, tokie "suvažiavimai," kaip Waterbury (gal jų bus ir kitur), yra lyg ir pasiteisinimas išeivijos politiniam lėlių teatre, pasilikti prie ligišolinio repertuaro ir ligišolinių artistų.

Jei tėvynės likimas nebūtų visų lietuvių reikalas, būtų galima į toki žaidimą nesikišti. Dabar gi reikia jau tiesiai į akis pasakyti. Nėra bloga, jei persenusios pažiuos pateko į tokią negalią, kad dangstosi politiniuose klausimuose nesusivaikanciais jaunuoliais.

KUR NUBĖGSIME?

-- Kur nubėgsime? -- klausia kanadiškiai Tėviškės Žiburiai tuos, kurie iš lietuviškų kolonijų keliai užmiesčius ir ten gražiai įsikuria.

Atsakymas aiškūs: jei į užmiesčius bėga, tai į užmiesčius ir nubėgs. Kitas klausimas, ką toks bėgimas reiškia? O reiškia tas bėgimas dar vieną emigraciją, paskutinę lietuvišką emigraciją, kai apleidžiama svetimam krašte lietuviškoji aplinka.

Tvirtai besilaiką savų kolonijų, su lietuviška aplinka: mokyklomis, bažnyčiomis, krautuvėmis, lietuviškai kalbančiais kaime, savais papročiais ir pn., svetimų tautinių įtakų būtime sunkiai įveikiami. Savas kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas: draugijos, spauda, meninė savivėkla ir kt. turėtų patenkinti kiekvieno eilinio poreikius. Iš šios plotmės galėtume domėtis gyvenamojo krašto visuomeniniu ir kultūriniu gyvenimu, gauti naudos ir patiems būti naudingais.

Bet negalima atkalbėti nunokusį obuolį, kad jis nuo obels nekristų.

Nėra ko aimanuoti, geriau pateškoti reikšmingo priežasčių. Kodėl lietuviai iš savų kolonijų bėga? Pati svarbiausia priežastis: mūsų žmoguje, nežiūrint ką ir kaip nuoširdžiai jis deklamuotų, labai dažnai yra pasislėpęs miesčionis, nedidelis buržujus, -- bolševikiškai tariant, smulkiai buržuazinis tipas. Tam tikra buržujiškumo porcija žmogui reikalinga. Visuomenei irgi naudinga į buržujus palinkusių narių turėti. Išeivis svetimam krašte labai sunkiai dirbo ir pa-

doriai įsitaisė, lyg buržujus, Lietuvių kolonijos atrodo gan gražiai.

Tik -- yra visokių gėrybių saikas: per daug valgysi -- persivalgysi, per daug gersi -- pasigersi, per daug pasiduosai buržujiškiems polinkiams -- neliks tavyje lietuvių ir žmogaus.

Uždaros tautinės kolonijos turi pavojų pavirsti getu, idėjiškai sumenkusia visuomene, menkaverte sau ir gyvenamam kraštui. Bet kitas kraštutinis -- nustoti jausminio ryšio su savo tautine grupe.

Kas bet kokia kalna siekia pačio didžiausio buržujaus, to nieks nepajėgs išlaikyti tautinį bendruomenę. Taigi, čia nepagelbės nei prakalbos, nei dūsavimai.

Kita priežastis: tam tikru moraliniu teroru galima pasiekti to, kad žmogus lyg ir pritaras tiems persenusiems ir nerealiems visuomenės tautiniams tikslams, kuriems tebegyvename. Tačiau pasąmonėj ne vienas jaučia beprasmiškumą tų žygių, kurie nuolat visuomenei pristatomi kaip laimėjimai, o iš tiesų, ne tik nieko neduoda pačiai išeivijai, bet ir tėvynės laisvės nepriartina.

Savos tautinės bendruomenės nepasifilgimo priežastis yra ir paties patriotizmo nusigijimas. Dėl tėvynės laisvės kovojama visai ir nepagalvojant apie šilandinę visuomenę Lietuvoje. Bet dar svarbiau -- išeivis jau nesirengia į tėvynę grįžti, net ir tokiu atveju, jei ji nebūtų tarybinė. Daug kas pasitenkintų turistiniu tėvynės aplankymu. Kiti ir lankytis nežada, nes ... per brangu būtų. Jau yra patyrimo: į nepriklausomąją Lietuvą ar daug išeivių grįžo?

Ir dėl garsiai besireiškančių patriotų neapsigaukime: nepriklausomaisiais laikais visi kampai ruošėsi žygiui -- "mes be Vilniaus nenurimsim!" O kai Vilnių atgavome, tai pasirodė, kad ne tik nebuvo pasiruošta jį atsimiti, bet pritrūko didvyrių net lietuviška administracija atgautą kraštą apsidinti. Ne vienas patriotas Vilniaus krašte (ne mieste) pagyveno ir ... pasitraukė tyliai.

Dabar išeivijoje irgi ne vienas pasitraukia tyliai. Sniegas tirpsta irgi tyliai. Ir atsitinka, kad žmogus plačiai reiškiasi tautinėje veikloje, o savo sūnų apvedinęs su kitataute, pats su savo šeima "išteka" už pulkiai įrengtos užmiesčio rezidencijos.

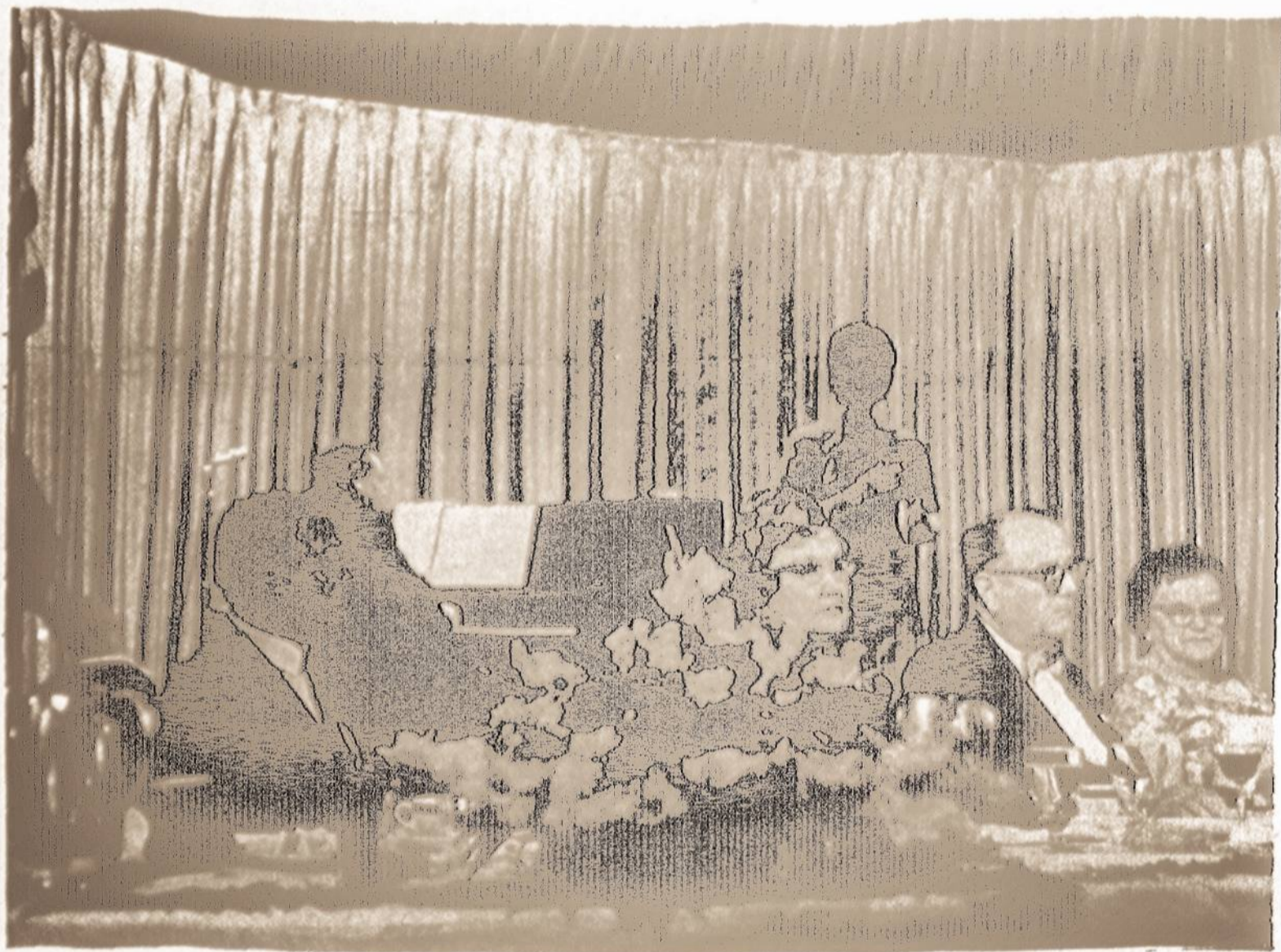
Negalima priprašyti nunokusį obuolį, kad nekristų nuo obels.

SLA 80-ją sukaktį minint...

SLA SUKAKTUVINIAME BANKETE kalba Lietuvos Gen. konsulas Vytautas Stašinskas. Kairėje SLA išdininkė Eufrozina Mikužiūtė ir SLA prezidentas Povilas Dargis.

SLA BĀNKETE meninę programą atliko solistė Edna Mack-Mackevičiūtė, akomponuojant Alg. Kačanauskui. Iš kairės - prie garbės stalo - Thomas Bartzos, Eufrozina Mikužiūtė, SLA prezidentas Povilas Dargis ir Bronė Pivaronienė.

Amerikietės, SLA išdininkės Eufrozinos Mikužiūtės draugės ir bendradarbės, SLA bankete spalio 1 d., iš kairės: Agnes F. Taylor, Mrs. Ann Miskimmons, Betty Barber, Claire McCauley, Elizabeth Hamilton, Mrs. J. Therkildson, E. Mikužiūtė, Hazel Steadland ir V. Tysliavienė.

VLIKO pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas SLA sukaktuviniame bankete kalbasi su New Yorko gubernatoriaus atstovu Thomas Bartzos.

SLA bankete buvo ir jaunimo atstovų - kairėje - brooklynietis Jurgėla su dr. A. Budrecku.

VISOS NUOTRAUKOS S. NARKĖLIŪNAITĖS

SLA 80 METŲ SUKAKTUVINIS BANKETAS

SLA 5-tos apskr. banketas, skirtas paminėti SLA 80 metų sukakčiai, įvyko spalio 1 d. Atlantic-Sheraton Programą atidarė išdo globėjas ir 38 kp. pirmininkas adv. Steponas Bredes, Jr. Programai vadovavo SLA Centro sekretorė Bronė Pivaronienė. Sveikino New Yorko gubernatoriaus atstovas Thomas Bartzos, Lietuvos Gen. konsulas Vytautas Stašinskas, Edna Mack-Mackevičiūtė padainavo, akomponuojant muzikui Algirdui Kačanauskui. Pagrindinę kalbą pasakė SLA pirm. Povilas Dargis. Priminė, kad per 80 m. daug organizacijų išnyko, o SLA išliko, kadangi organizatoriai nustatė gyvenimiškus pagrindus, prisidėjo prie tautinio atgimimo ir susipratimo ugdymo. Savitarpinės pašalpos ir pagal-

bos srityje įsteigtoji organizacija daug lietuviams padėjo. Lietuviškus reikalus rėmė ir teberemia pinigškai ir darbu. Organizacija stipri finansškai ir turi daug narių, bet susirūpinimo kelia naujų narių prieauglio atoka. Baigdamas, palinkėjo, kad, 100 m. sukaktį minėdama, organizacija sustiprėtų.

* Jadvyga Tumavičienė, vienyblėtė ir ilgametė SLA veikėja, gydos Robert Brigham ligoninėje Roxbury, Mass. nuo artrito. Nežiūrint amžiaus, J. Tumavičienė tebėra veikli vietos SLA kuopoje, dalyvauja SLA seimuose, kaip delegatė. Jaunimo Kongreso peticijai Valst. Departamentui ji surinko 2,500 parašų.

SLA ŠIANDIEN IR PER 80 METŲ

JONAS VALAITIS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kaip ir Vienybė, šiemet mini savo 80-ties metų sukaktį. Ta proga mus gražina į pirmųjų lietuvių imigrantų organizuoto gyvenimo kūrimosi laikus. 80 metų veikla apibūdina lietuvių įdėtą darbą, energiją, pinigą, sveikatą ir tikalus vienas kitą nelaimi juž jaust ir praktiškai padėti. Šiandien SLA jau krauna ketvirtą milijoną dolerių, o narių skaičius kiekvienais metais apie šimtu žmonių mažėja. Prieš 30 m. buvo 20,000 narių ir tik milijonas dolerių, šiandien turime 10,048 narių ir keturis kartus tiek turto. Kiekvienais metais miršta apie 600 narių, o naujų narių tegauama tik apie 500.

Paskutinis SLA kuopos registracinis numeris dabar yra 368, bet ne visos kuopos gyvos. Šiemet įvykusiame seime Cleveland, Ohio, tedalyvavo tik 156 delegatai, 7 Pildomostos Tarybos nariai, atstovaudami 64 kuopas.

Turtas vidutiniškai auga po \$75,000 per dvejus metus. Organizacija veikia 22 JAV valstybėse ir Kanadoje. Įregistruota Pensilvanija, Illinois, New Yorke, Massachusetts, Connecticut, New Jersey, Ohio, Indiana, Michigan ir Maryland. Toms valstybėms kiekvienais metais prieš kovo 1 centras turi pristatyti savo pranešimus.

Kur SLA turiai sukrauti? Bankuose, bonuose (daugiausia valdiškuose), morganizuose ir nuosavybėse. Nuošimčių per pora metų gaunama apie \$35,000.

SLA kiekvienais metais aukojo lietuvių reikalus. Per paskutiniuosius dvejus metus aukojo Komitetui Lietuvos nepriklausomybei atstatyti, Lietuvių komitetui Pasaulinei parodai, spaudai ir t.t.

SLA organui Tėvynę leisti kiekvienas narys moka po 7 centus mėn. Skelbimų laikraštis tegauja tik apie \$500, o prenumeratų (iš

ne narių) gaunama vos \$50 per metus. Tėvynę leisti 1965 m. kainavo \$18,370,98.

Ligoniams per paskutiniuosius dvejus metus išmokėta apie \$40,000, o mirusiųjų šeimoms apie \$300 tūkstančių.

SLA centro tarnautojams 1965 m. algų išmokėta \$41,329,20. Per praėjusius metus sirgo kas devintas narys.

77 organizatoriai jubiliejiniais metais tepiraišė tik 317 narių.

KUOPOS JAV IR KANADOJ

Daugiausia kuopų esama Pensilvanijoje - net 75 su 1,969 nariais, Illinois - 58 su 2,100 narių, New Yorke 29 su 1,145, Massachusetts 28 su 1,176, Connecticut 17 su 533, Ohio 12 su 613, Michigan 9 su 593, New Jersey 7 su 382, Indiana 8 su 281, Maryland 3 su 90 narių ir visur kitur - 38 kuopos su 1,166 nariais.

SLA Jaunuolių Komisijos nariai SLA seimui pažadėjo gelbėti desperatišką situaciją - gauti naujų ir jaunesnių narių.

Kiekvienais metais Svietimo Komisija skiria besimokantiems studentams stipendijas. Tuo būdu SLA padeda jaunimui, bet tas jaunimas nesiskubina Susivienijimui skolas gražinti. Negražintų stipendijų esama \$9,925, nors kai kurie buvę stipendininkai jau uždirba iki \$10,000 per metus. Jei skolos būtų gražintos, stipendijas būtų galima suteikti kitiems jaunuoliams, stekiantiems aukštesnio mokslo.

ATEIVIAI IR NAUJOS ORGANIZACIJOS

II Pas. karo sukuriuose už tėvynės ribų atsiradę ir senosios emigracijos pastangomis į Ameriką atkviesti lietuviai atsivežė savas idėjas ir organizacijas. Senosios, kraujo keiliais mūsų tėvų sukurtos organizacijos, jų neviliojo,

nors Amerikos lietuvių gyvenimas prasidėjo daug anksčiau. Pravartupasimokyti iš praeities. SLA istorija, kaip ir laikraščio Vienybės istorija - yra Amerikos lietuvių pirmųjų imigrantų gyvenimo ir dalimi lietuvių istorija. Jų laimėjimai mums įkvėpimas, jų klaidos - mums pamoka.

Kai 1865 m. rusų caro režimas uždraudė lotyniškomis raidėmis spausdinti lietuviškas knygas, jos buvo spausdinamos Tilžėje, iš dalies amerikiečių lietuvių ir SLA pinigais, arba spausdinamos tuometinėse lietuvių spaustuose, kaip Vienybės Lietuvninkų Amerikoje. Tik rusams pralaimėjus karą su japonais 1904 metais, vėl lietuviškos knygos Lietuvoje galėjo būti spausdinamos.

KAIP ĮSIKŪRĖ SLA

Susivienijimo Liet. Amerikoje sumanytojas buvo Juozas Paukštis, Vienybės Lietuvninkų leidėjas, redaktorius Domininkas Bačkuskas ir lietuvių - lenkų parapijos Plymouth, Pa., klebonas kun. A. Varnagiris, (kuris vėliau iš kunigo pareigų pasitraukė ir tapo medicinos gydytoju). Keletas draugijų vardu Vienybės Lietuvninkų patalpose 1886 m. lapkričio 22 d. įsteigtas "Susivienijimas Visų Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerikoje".

Tikslas: "Kožnas lietuvininkas priglūntis ing Susivienijimą, privalo užlaikyti savo naciją, priduoti pagalbą savo broliui nelaimėje būnantiems, vest dievobaimingą gyvenimą ir davinėt gerą priedodą nuo savęs, taipgi naujai pribuvusiems broliui iš Lietuvos duoti pagalbą".

Mokestis 10 c. metams. Jei kuris lietuvis persikelia iš vienos vietos gyventi į kitą, pagelbėjo jam į naują vietą esamų lietuvių draugiją įsirašyti.

Vienybės pastogėje Plymouth, Pa., įsikūręs Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Vienybę Lietuvninkų

JUOZAS PAUKŠTIS, Vienybės Lietuvninkų įkūrėjas ir SLA steigėjas

KUN. A. BURBA, buvęs SLA prezidentas ir vienas pirmųjų veikėjų

pasirinko savo organu ir kiekvienam SLA nariui šį laikraštį siuntinėjo už \$1.00 į metus.

Juozo Paukščio leidžiama Vienybė Lietuvninkų SLA organu buvo 10 metų. BUS DAUGIAU

Susivienijimų ateitis

Mūsų trijų lietuvių susivienijimų ateitis, kuri gali būti labai trumpa, jeigu dalykai nepasikeis, pareina nuo naujų narių įrašymo. Kaip dabar reikalai atrodo, daugiau narių išsibraukia negu išmiršta. Tad narių mirimas, senėjimas, nėra pats didžiausias susivienijimų pavojus. Didžiausias pavojus tai nesugebėjimas išlaikyti esamus narius ir nesugebėjimas įrašyti daugiau naujų negu jų išsibraukia arba išmiršta.

Kodėl mūsų trys turtingiausios lietuvių organizacijos, kurių bendras turtas siekia 8 milijonus dolerių (ir nuolat auga), krenta narių skaičium? Per paskutinius 5-6 metus netekta arti 5,000 narių trijuose susivienijimuose.

Susivienijimai netenka narių todėl, kad jų vadai nesugeba susivienijimus atgaivinti, padaryti juos tokiems, į kuriuos visi lietuviai norėtų įsirašyti. Vadai snaudžia, narių skaičiai mažėja, naujų planų nėra, ilgai vis mažiau ir mažiau belieka veikėjų, kurie dar gal galėtų atgaivinti susivienijimus, jeigu kas nors susirūpintų jų likimu. Kol dar ne per

vėlu, reikia sujungti tris susivienijimus, padaryti vieną, milžiną susivienijimą. Bet ne reikia svajoti, kad vien tikrai sujungimą įvykdžius, dalykai pakitės. Naujam milžiniškam susivienijimui reikės surasti energingus vadus, kurie parodytų iniciatyvos. Jeigu bus tokių naujų vadų, bendras susivienijimas galės tapti mižinas. Dirva jam gana plati. Reikia tik pradėti dirbti. Visa ateitis susivienijimams yra čiagimiu rankose. Kitur nebėra dirvos susivienijimų augimui.

Susivienijimų vadai, tur būt, nemato, kur jų organizacijos atsidadė. Dabar, faktinai susivienijimai yra "sroviniai" susivienijimai. Svarbiau vadams atstovauti lietuviškas ideologijas, o ne lietuvišką fraternalizmą. Gi čiagimiams ideologijos mažai ką reiškia. Dabartinių vadų taip vadinami priešai "išvalyti" ne tik praeities skilimais, bet ir organizacijų apatija ir neveikla. Nauji vadai neruošiami. Neieškoma būdų pritraukti čiagimiu.

Čiagimiai lietuviai kaltinami, būk jie "per daug suamerikonėję," kas sudaro problemą juos sudominti lietuviškom organizacijom. Bet tikrovėje, ar tik mūsų susivienijimai ne per mažai suamerikonėję ir todėl nesuranda bendros kalbos su čiagimiais.

Vadai pasitenkina pasididžiudami išde turimais doleriais, o ne narių skaičiumi. Pildomųjų Tarybų nariai jaučiasi saugūs savo vietose, nepaisant ar tinkamai atliks savo pareigas ar ne, nes jų vietoms nebėra konkurentų. Jie išrenkami, nežiūrint į tai, ar jie bus tinkami vadai, bet todėl, kad kitų kandidatų arba nėra arba niekas nebedrįsta kandidatuoti. Per paskutinius kelis rinkimus svarbiausiom pareigom visuose trijuose susivienijimuose buvo tikrai po vieną kandidatą. O rinkimuose, kur jie buvo išrinkti, dalyvavo labai mažytis narių procentas.

Jeigu susivienijimai būtų gyvesni, tai atsirastų ir daugiau kandidatų ir daugiau narių dalyvautų rinkimuose ir kuopų susirinkimuose.

Centrų vadai snaudžia ir, jeigu ką nors daro pagyvinanti kuopoms, apskritims ar pastovioms komisijoms, tai viso to yra labai mažai. Tas

Tęsiama 10 psl.

IŠ SLA PRAEITIES. SLA 50 metų jubiliejiname seime buvo pasirašyta rezoliucija, užtariant Vilniaus krašto lietuvius. Iš kairės sėdi: SLA garbės narys dr. Jonas Šliūpas, SLA sekretorius dr. M. J. Vinkas, SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius, teisėjas W. F. Laukaitis; stovi: išdo globėjas S. Mokus, vice prezidentas J. K. Mažukna, išdo globėja E. Mikužiūtė, SLA veteranas P. W. Birštonas, išdininkas adv. K. P. Gugis, Tėvynės redaktorius S. E. Vitaitis ir Vilniui Vaduoti Sąjungos atstovas V. Uždavinsys.

LIETUVOJE

* Nuo spalio 5 a. iki lapkričio 5 d. Lietuvoje vyksta sodų sodinimo, miestų gyvenviečių apželdinimo mėnuo. Visi gyventojai pakviesti aktyviai prisidėti.

* Dainų ir šokių ansamblis "Lietuva," pasibaigus lietuvių kultūros dienoms Uljanovske-Lenino tėviškėje prie Volgos, sugrįžęs į Vilnių, filharmonijos salėje surengė koncertą. Buvo atlikta ta pati programa, su kuria ansambliui tenai koncertavo. Filharmonijoje buvo surengta ir ansamblio parsivežtų iš ten suvenyrų, dovanų ir knygų paroda. Ansamblis dar koncertuos Kaune, Panevėžyje ir Ukmergėje.

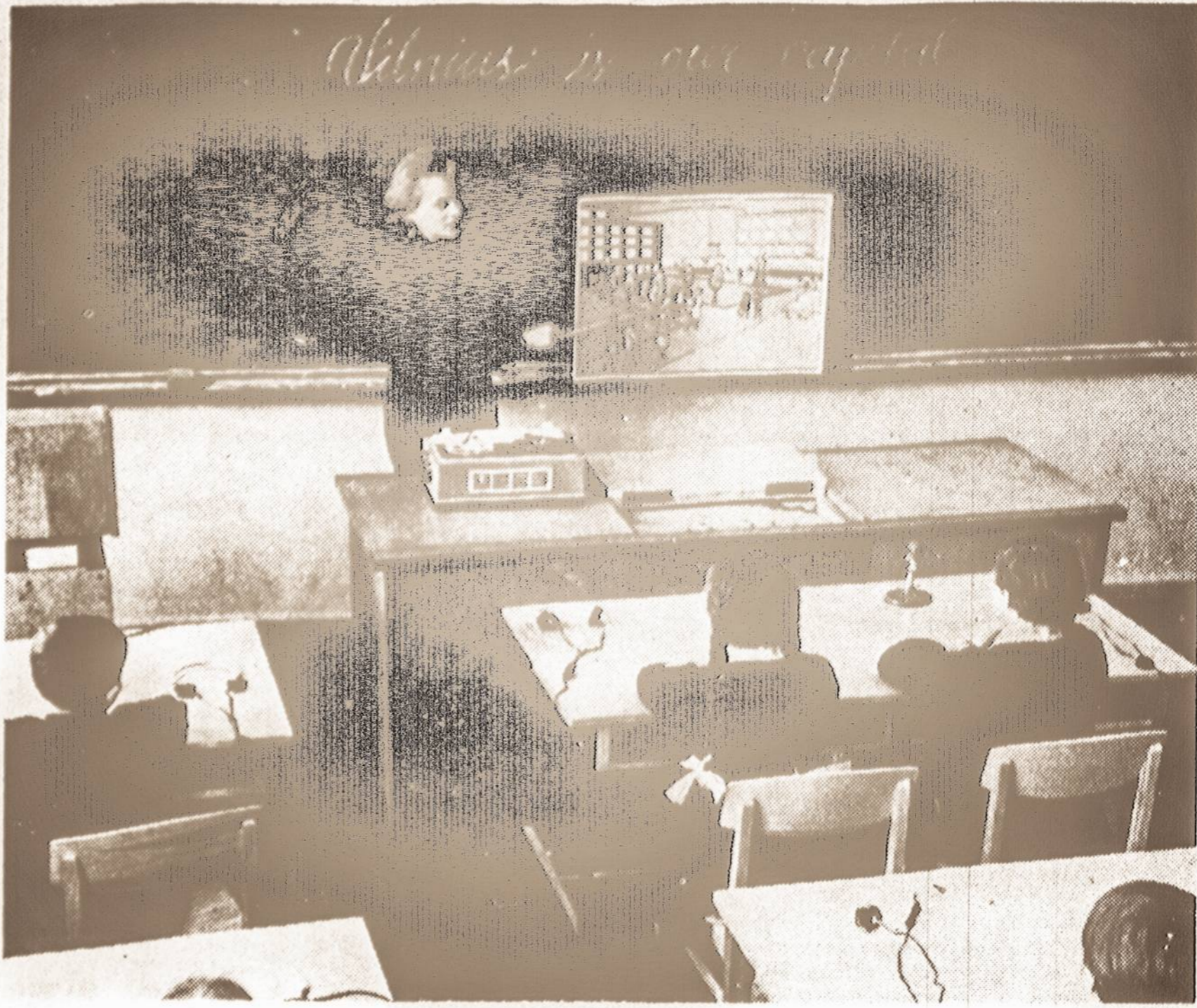
Už aktyvų dalyvavimą tose kultūros dienose ansamblis "Lietuva" ir kiti menininkai rusų fed. respublikos apdovanoti garbės raštais. Meninė programa Uljanovske vyko nuo rugsėjo 15-25 d., ryšium su šimtosiomis Lenino gimimo metinėmis. Be ansamblio, dar dalyvavo Valstybinės filharmonijos kamerinis orkestras, meno meistrų koncertinė grupė, rašytojai, dailininkai, kompozitoriai. Vyko lietuvių dailininkų grafikos paroda, knygų paroda-pardavimas, rašytojų dalyvavo literatūros vakaruose, o per Uljanovsko radiją ir TV buvo perduodamos specialios programos.

* Naujuosius mokslo metus Lietuvoje pradėjo daugiau kaip 50,000 studentų aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo mokyklose, 142 studentai išvyko studijuoti į vadinas brolis respublikas, iš jų 57 studijuoja Latvijoje ir Estijoje, o iš tenai atvyko studentų į Vilniaus universitetą ir į Kauno Politechnikos institutą. Per šimtą jaunuolių išvyko studijuoti į Rusijos, Ukrainos, Gudijos ir Užkaukazės technikumus.

* Kretingos baldų fabrike gaminami suvenyrai, susilaukę didelio susidomėjimo Leipzigo mugėje, bus eksponuojami ir Tarptautinėje Parodoje Montrealyje 1967 m.

KAZYS INČIŪRA, kuriam šiemet suėjo 60 metų amžius, vienoje savo ankstyvesnių nuotraukų. Amerikoje, ypač New Yorke esantieji rašytojo bičiuliai, tos sukakties proga, tiesia jam draugišką sveikinimo ranką, linkėdami geros sveikatos ir kūrybinių metų. Sukaktuvininkas gyvena Vilniuje.

Anglų kalbos Lietuvoje mokosi daugiau kaip pusė visų vidurinių mokyklų, pradedant nuo 5 klasės. Čia vaizdas iš Vilniaus Salomėjos Nėries vid. mokyklos, kurioje anglų kalba dėstoma, kaip ir gimtoji lietuvių, nuo pat pirmos klasės.

Sovietų Sąjungos paviljone bus išstatyti šie kretinčių pagaminti suvenyrai: miniatūrinės klumpaitės, gintaru inkrustuotos statinaitės, įvairios vazelės, tautiniais ornamentais išraižytos dėžutės.

* Panevėžyje pradėta statyti naujas autobusų parkas. Gamybiniai, remontomechaniniai, pagalbiniai ir administraciniai pastatai užims daugiau kaip 5 ha plotą. Vieno metu dengtose ir apšildomose patalpose galės stovėti per 200 autobusų. Naujo parko projektą parengė Kauno pramoninės statybos projektavimo instituto kolektyvas.

* LIETUVOS BIRŠTONAS šiemet mini 120 m., kai tapo gydomosi kurortas.

„AŠ SUŽAVĖTAS LIETUVOS DAILININKŲ KŪRYBINGUMU“ —

SAKO DAILININKAS VIKTORAS VIZGIRDA

Dail. V. Vizgirda

Vilniuje išeinantis Rašytojų sąjungos žurnalas Literatūra ir Menas spalio 1 d. laidoje įdėjo šį pasikalbėjimą su dail. Viktoru Vizgirda.

KAZIUI INČIŪRAI 60 METŲ

Šiemet rugsėjo 25 d. sukako 60 metų rašytojui Kaziu Inčiūrai.

Pirmoji Inčiūros eilėraščių knyga "Su jaunyste" išėjo 1928 m. Vėliau buvo išleista keletas jo prozos ir poezijos knygų ("Fatima burtininkė", "Obelys žydi", "Ant ežerėlio rymojau", "Tylųjų saulėlydžių žemė", "Padavimai", "Baltieji raiteliai" ir kt.). Pokario metais K. Inčiūra parašė dramatinę poemą "Mūšis prie Nemuno" (Kauno HES statybos motyvais), kuri su nemažu pluoštu eilėraščių atspausdinta jo knygoje "Prie Kauno marių" (1962).

K. Inčiūra taip pat yra kelių pjesių autorius. Ypač nemažą pasisekimo susilaukė jo pjesė "Zemaitė", kurią pastatė Kauno Dramos teatras. Pastaruoju metu jubilias parašė eilėtuotą pasaką-dramą jaunimui, "Eglė žalčių karalienė", kurią į savo repertuarą yra įtraukęs Šiaulių dramos teatras.

da: "Aš sužavėtas Lietuvos dailininkų kūrybingumu" — maždaug tokiais žodžiais pokalbį su mūsų korespondentu pradėjo Tarybų Lietuvos viešėjęs dailininkas Viktoras Vizgirda. Mes kalbėjome su svečiu Vilniaus Dailės Institute, kur savo metu jam teko dirbti. Karo audra nubloškė V. Vizgirdą į sverimus kraštus, bet tėvynės ilgesys po daugelio metų vėl atvedė jį į gimtąsias vietas, į pažįstamus ir mylimus miestus. Ir nors labai turininga buvo V. Vizgirdos Lietuvoje viešėjimo dienotvarkė ("Aš čia jaučiuosi lyg rotacinėje mašinoje — taip sustikimais, išvykomis, pokalbiais apkrautos mano viešnagės dienos," — sako svečias), bet menininko širdis neatsispyrė pagundai padaryti ir keletą mūsų senosios sostinės vaizdų eskizų.

— Tai bus mano prisiminimas iš apsilankymo tėvų žemėje. Gaila, kad, ribojamas laiko, negalėjau ilgiau padirbėti, užfiksuoti daugiau Vilniaus motyvų. Juk tai — žavingas miestas, ypač Vilniaus senamiestis.

Dailininkas pasakoja, kad jam labai gerą įspūdį paliko mūsų senųjų architektūros ir meno paminklų apsaugos sistema, planingumas, platus šio organizuotai tvarkomo darbo užmojis ir gražūs pasiekimai.

— Pas jus daug naujo. Mane sudomino pastatų vidaus įrengimas-Interjerai, lietuviško vitražo menas.

— Jums, be abejo, teko lankyti mūsų dailininkų kūrybinėse dirbtuvėse?

— Taip, ir Vilniuje, ir Kaune. Turėjau čia ir plačius susitikimus su šių miestų menininkais. Lankiausi savo senų pažįstamų, studijų arba darbo draugų P. Aleksandravičiaus, M. Bula-

kos, A. Gudaičio, V. Jurkūno, R. Kalpoko, L. Kazoko, J. Kuzminskio, V. Mackevičiaus, o taip pat jaunesnės kartos dailininkų J. Balčikonto, K. Bogdano, J. Ceponio, V. Karatajaus, V. Kisarauskio, L. Surgailio, A. Stasiulevičiaus, J. Švažo studijose, susipažinau su jais. Aš nustebau pamatęs, kokias geras jie turi kūrybinio darbo sąlygas, kaip apriūpinami dailininko darbu reikalingomis medžiagomis. Mane ypač sužavėjo ir sudomino jaunosios kartos tapytojų kūrybiškumo jėga. Tai subrendę, daug vilčių teikią menininkai, nors ir jauni savo amžiumi. Aš pastebėjau jų ryškius ieškojimus, platų meninį požiūrį; Lietuvos dailininkai turi galimybių laisvai individualinei kūrybai.

— Jūsų grafika, — sako V. Vizgirda, — man atrodo, tęsia liaudies tradicijas, kurias pirmieji kūrybiškai savo darbuose panaudojo vyresnės kartos lietuvių dailininkai (V. Petravičius, P. Augius-Augustinavičius, T. Valius, K. V. Jonynas). Pastaruoju laiku lietuvių grafikai, iš esmės eidami tais pačiais keliais, suranda savitą braižą, ir, nutoldami nuo to kelio, jie — jų kūryba — nepraranda nacionalinio charakterio.

Buvdamas Lietuvoje, V. Vizgirda, be Vilniaus ir Kauno, lankėsi taip pat Klaipėdoje, Palangoje, Trakuose ir Anykščiuose. Dailininkas matė ir G. Jokūbonio sukurto Pirkūpio monumentą, kuris, jo žodžiais, gražiai išjungia į gamtos aplinką, daro monumentalumo įspūdį.

"Kaip jūs ir surinkote tiek daug mano darbų," — kalbėjo dailininkas, apsilankęs Vilniaus Dailės muziejuje

Tęsiama 10 psl.

Lietuviai Kalifornijoje

* Los Angeles, California, Sekmadienį, spalio 30 d. Kristaus Karaliaus šventė. Bus mišios su pritaikintu pamokslu ir minėjimas salėje. Be meninės dalies, minėjime bus ir paskaita, kurią skaitys Julius Raulinaitis. Minėjamą rengia Federacija ir parapija.

* ALFONSAS ir INGA TUMAL, su savo vaikučiais: Laimute, Robertu, Rimu ir Jurgiu, atvyko iš Stratford, Conn., ir įsikūrė Los Angeles, laikinai sustodami pas Katilius. Abu Tumai gavo gerus darbus ir visi vaikučiai lanko mokyklas.

* Rugsėjo 17 d. šv. Kazimiero bažnyčioje kun. dr. P. Ceilešius pakrikštijo inž. Cesario ir Jūratės Ugliansky dukrą Erikos Jūratės vardu. Krikšto tėvais buvo Jonas G. Statkus, Uglianskienės brolis, ir Antonetta Chlarenza.

* SV. KAZIMIERO ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA, rugsėjo 10 d. pradėjusi savo mokslo metus, pradėjo pilnai dirbti. Šiomet mokyklą lanko 71 mokinys. Veikia 9 skyriai.

Mokyklai vadovauja ilgametis vedėjas Ignas Madziukas. Mokykloje dirba šie mokytojai: kun. A. Valiuška, Ses. M. Vincenta, Ses. M. Jacinta, N. Grakauskienė, A. Balsienė, O. Razutienė, D. Razutytė, D. Polikaitienė, I. Raulinaitienė, O. Gustienė, Puškorienė. Tėvų komitetui vadovauja inž. Jonas Puškorius, padedamas: A. Raulinaitienės ir Mintauto Sodeikos.

Šiats metais jaučiamas mokinių padidėjimas ir gražus tėvų bei mokytojų bendradarbiavimas. Mokykla naudoja parapijos mokyklos patalpas ir globa. Pamoskos vyksta kas šeštadienis, nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

GERA NAUJIENA SIUNČIANTIENS DOVANAS SAVO GIMINĖMS I USSR PAGAL SPECIALŲ SUTARIMĄ SU VJO "VNESPOSYLTORG".

Jūs dabar galite savo giminėms siųsti prekių užsakymą, su kuriuo jie gali įsigyti puikiausios kokybės importuotas prekes, pavyzdžiui: baldus, namų reikmenis, audeklus, drabužius avalynę ir kita specialiose DOLERIŲ KRAUTUVĖSE žemomis DOLERIŲ KAINOMIS. O jei Jūsų giminės norėtų, jiems toji suma bus išmokėta GRYNAIS - VIETOS VALIUTA BE JOKIŲ ATSKAITYMŲ AR KOMISO.

Užeikite, rašykite arba skambinkite

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South (kampas 18. tos g-vės)

New York, N. Y. 10003

Tel.: 212-228-9547

ARBA PER MŪSŲ SKYRIUS

PHILADELPHIA, PA. 19106 716 Walnut St. 215-925-3455	MINNEAPOLIS, MINN. 5 217 E. Hennepin St. FE 2-4908
PHILADELPHIA, PA. 19123 682 W. Girard Ave. WA 5-8878	NEW BRITAIN, CONN. 06 165 Hartford Ave. 225-3192
BALTIMORE, MD. 21224 3206 Eastern Ave. DI 5-2374	NEW YORK, N. Y. 10011 135 West 14th St. CH 3-2583
BOSTON, MASS. 02127 390 West Broadway AN 8-8764	OMAHA, NEBR. 69107 5524 S. 32nd St. 731-8577
CHICAGO, ILL. 60632 4102 Archer Ave. FR. 6-6399	PARMA, OHIO 44134 5432 State Rd. 749-3033
CHICAGO, ILL. 60622 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7788	PITTSBURGH, PA. 15222 346 Third Ave. GR. 1-3712
CLEVELAND, OHIO 44103 7023 Superior Ave. UT 1-0807	ROCHESTER, N. Y. 14621 683 Hudson Ave. BA 5-5923
DETROIT, MICH. 48210 6400 Michigan Ave. TA 5-7560	NEW YORK, N. Y. 10003 101 First Ave. OR 4-3930
ELIZABETH, N. J. 07206 943 Elizabeth Ave. EL 4-7068	SAN FRANCISCO, CALIF. 9 1236-9th Ave. LO 4-7981
HAMTRAMCK, MICH. 48212 11415 Jos-Campau Ave. TO 8-7940	SEATTLE, WASH. 98103 1512 N. 39th St. ME 3-1853
KANSAS CITY, KANSAS 661 18 S. Bethany AT 1-1757	SPRINGFIELD, MASS. 1840 Main St. 736-9636, RE 4-8354
LOS ANGELES, CALIF. 900 3216 Sunset Blvd. NO 5-9887	TRENTON, N. J. 08611 730 Liberty St. LY 9-9163
MIAMI, FLA. 33137 2755 Biscayne Blvd. FR 9-8712	VINELAND, N. J. 08360 Parish Hall West Landis Ave. 609-691-8423

AKTORĖ RŪTA LEE-KILMONYTĖ, atvykusi iš Hollywoodo, Cal., šiuo metu (iki spalio 16 d.) vaidina Candlewood Playhouse, Fairfield, Conn., veikale CATCH ME IF YOU CAN. Pasiruošiant pirmajam spektakliui, Rūta pergyveno didelį smūgį - jai buvo pranešta, kad spalio 11 d. jos namuose Hollywoode staiga mirė jos bobutė Liudvisė Kamandulienė, kurią Rūta Lee prieš porą metų parsivežė iš Lietuvos.

Šių metų lapkričio 11 d.

sueis 5 metai, kai mirė

Juozas Tysliava

JO ATMINIMUI PAGERBTI LAPKRIČIO 11 D. DIENĄ, 7 VALANDĄ VAKARE, ĮVYKS AKADEMIJA VIENYBĖS NAMUOSE - TEN, KUR JISAI PRALEIDO SAVO PASKUTINIUS GYVENIMO METUS, LEISDAMAS IR REDAGUODAMAS SENIAUSIĄJĮ PASAULYJE LIETUVIŠKĄ LAIKRAŠTĮ IR KURDAMAS SAVO EILĖRAŠČIUS. NORINTIEJI AKADEMIJOJE DALYVAUTI PRAŠOMI TELEFONUOTI AP 7-7257.

Lapkričio 26 d. -šeštadienį-

VIENYBĖ

minės 80 metų sukaktį

Rengiamas banketas

Maspetho Lietuvių Piliečių Klubo salėje

BUS VAKARIENĖ, MENINĖ PROGRAMA IR ŠOKIAI.

DEMOKRATŲ PARTIJOS spaudos konferencijoje Hotel Biltmore New Yorke apie būsimuosius New Yorko gubernatoriaus rinkimus kalbasi: (iš kairės) Antanas Varnas, V. Tysliavienė, demokratų vadai N. Denglor ir D. Schavor. Konferencijoje kalbėjo kandidatas į New Yorko gubernatorių Frank D. O'Connor, S. Narkėliūnaitės nuotrauka

SUSIVENIJIMŲ ATEITIS

Atkelta iš 7 psl.

snaudimas ir neveiklumas atspindi ir narių tarpe, kurie palieka be tinkamos vadovybės. Narių senėjimas ir palikimas be tinkamos vadovybės veda juos pestimizmą, apatiją, merdėjimą. Vadai pasitenkina pramogose pasakydami kiek daug susivienijimai praetyje nuveikė ir vienas kitą pagirdami. Konstruktiviai kritikai nėra vietos nei seimuose nei susivienijimų laikraščiuose - organuose. Nėra rašinių, kurie kritiškai gyventų organizacijų problemas. Pavyzdžiui, netalpinami raštai, kurie kalba apie reikalingumą ar nereikalingumą sujungti susivienijimus. Organai-laikraščiai sausi, nuobodūs ir savo neįdomumu atspindi organizacijų padėtį. Tenka organizacines problemas gyventi pašalinėje spaudoje.

Centrali formaliai skelbia vėjus naujų narių įrašymui, bet nededa pakankamai pastangų jau įsirašiusius išlaikyti ar padaryti susivienijimus įdomesniais, kad jų fraternalė, kultūrinė, sporto bei lituanistinė veikla patrauktų žmogų dėmesį.

Nauji nariai neatsiras kaip grybai po lietaus, kada tik eik ir rink. Yra dirva naujlems nariams rasti, bet ją reikia parengti gerai. Reikia ir ovni veikimui. Reikia taipgi suprasti, kad tikrai iš žmogų tarpo tebegalima gauti naujų narių. Susivienijimai turi būti jiems įdomūs.

Suradus kandidatus į narius, reikia jų sudominti. Jeigu nėra kuo jų sudominti, jis nebus kandidatu. Reikia jam taipgi pasirinkti gyvybės apdraudus sumą ir

planą, už ką vėliau reikės mokėti, mokėti. Naujas apiliktas taipgi turi būti fiziškai sveikas ir ne per senas!

Kur rasime kandidatus su tokiom kvalifikacijom?

Senesnių ateivių tarpe jų jau neberasime. Jau veik visi jie yra pensininkai. Per seni. Naujieji ateiviai irgi arti to ir, jei kitais atžvilgiais ir būtų tinkami, tai jie nelabai domisi senesnių sukurto organizacijom. Jie linkę daugiau politiškai "sroviniui" veikti.

Todėl visa susivienijimų ateitis čia gimusių, čia augusių lietuvių rankose. Bet kaip juos sudominti? Ar galima juos sužavėti dabartiniu susivienijimų neveiklumu? Jeigu naujai įsirašęs atsilankys į savo kuopos pirmąjį susirinkimą, ar jis atsilankys į antrą? Ar jis, pasiskaitęs savo organizacijos organą, jaus įkvėpimą, entuziazmą ar bent norą pasilikti organizacijos nariu? Ar jis pasidarys lietuviškesnis negu buvo?

Reikia padaryti susirinkimus įdomius. Reikia organizuoti veikimą. Reikia sudaryti fraternalines veikimo grupes kuopose ir reikla ja remti, kol jos ant savo kojų atsistos.

Nė vienas susivienijimas, atrodo, nebeteri užtikrintai veikėjų, kurie tai galėtų padaryti. Reikia susivienyti iki toki susivienijimas įvyks, reikla sudaryti bendrus komitetus bendram veikimui. Reikla ruošti vadovybę iš žmogų, kurie ne tik to veikimo organizavimui, bet ir pačiam ateinančiam suvienytam susivienijimui. Priešingai -- susivienijimų ateitis bus trumpai

-- DVIEJŲ SUSIVENIJIMŲ NARYS

* ALFONSAS ir INGA TUMAI su šeima iš Stamford, Conn., persikėlė į Los Angeles, Cal.

* ŠAULIŲ S-GOS AMERIKOJE centras nutarė suregistruoti iki šiol visus mirusius savo buvusius narius, pažymint kur jie palaidoti.

"...AŠ SUŽAVĖTAS..."

Atkelta iš 8 psl.

veikiančioje savo tapybos kūrinų parodoje. V. Vizgirda sakos: esąs sužadintas jos organizatorių rūpestingumu, labai jautria pažiūra į jo darbus, jų išsaugojimą, gražiai paruošta ekspozicija.

Svečias gerai atsiliepia apie mūsų "Dailės" kombinatus, pedagogines dailės įstaigas. Ji nudžiugino prie Kauno M. K. Čiurlionio v. dailės muziejaus statomas priestatas Čiurlionio kūriniams saugoti. Apskritai, platus susidomėjimas Čiurlioniu, jo nuomone, yra reikšmingas faktas.

-- Gerą įspūdį man paliko matytas filmas apie M. K. Čiurlionį -- sako V. Vizgirda. -- Jis susuktas su skoniu, neprileikštingas techniniu atžvilgiu, jo spalvos gerai paveikia žymiojo menininko kūrinių nuotaką. Aš apskritai randu, kad daug naujo yra šiandieninėje Lietuvoje, vertinant praetis meninį palikimą.

-- Ar jus pasiekia Lietuvoje leidžiamos dailininkų kūrinių reprodukcijos, albumai, monografijos?

-- Gavau ir turu visus pagrindinius pas jus išėjusius dailės leidinius, reprodukcijas. Iš jų aš ir susidariau valzdą apie Lietuvos meninį gyvenimą: tai lyg kontaktai su reprodukcijų originalais, žymiai praplėtę mano supratimą apie Lietuvos dailę. Kai dėl pačių reprodukcijų, tai jos, mano nuomone, yra aukšto lygio, gerai atliktos poligrafiniu atžvilgiu, nenusileidžiančios užsienietiškiems šios rūšies leidiniams.

V. Vizgirda šitai kalba apie savo viešnagę tėvynėje, kuri prabėgo tiesiog nepastebimai greit. Štai jau ir aviatinijos bilietas kišenėje ... Vilnius-Maskva-Viena-

SUSIVENIJIMŲ NARIAI SKAICIAIS

SLA

1960 m. pabaigoje turėjo 11,650 narius; 1965 m. pabaigoje turėjo 10,048 narius; narių skaičius sumažėjo 1,602 nariais.

LRKSA

1960 m. pabaigoje turėjo 8,705 narius; 1965 m. pabaigoje turėjo 7,087 narius; narių skaičius sumažėjo 1,618 nariais.

LDS

1960 m. pabaigoje turėjo 5,070 narius; 1965 m. pabaigoje turėjo 4,238 narius; narių skaičius sumažėjo 832 nariais.

BENDRAI TRYS SUSIVENIJIMAI

1960 m. pabaigoje turėjo 25,425 narius; 1966 m. pabaigoje turėjo 21,373 narius; bendras skaičius sumažėjo 4,052 nariais.

Si narių statistika palmta iš įvairių paskelbtų šaltinių -- pačių organizacijų, valdiškų Insurance Departmentų pranešimų. Rimtai galvojančioms lietuviams ji kelia susirūpinimą. Vienybė, talpindama narių nuomones apie galimybes reikalus pataisyti, kviečia susivienijimų narius plačiau pasitiekšti šiuo svarbiu klausimu.

Munchenas - Paryžius - Bostonas.

-- Labai norėčiau vėl atvykti į Lietuvą, -- atsisveikindamas sako V. Vizgirda. -- Bet, žinote, nepigiai tokios kelionės atsieina. O aš juk ne milijonierius... Duoną užsidirbu štai šiltomis rankomis.

Tos dailininko rankos ne tik duoną uždirba -- jos kuria ir puikius paveikslus."

Apie dail. Viktoro Vizgirdos tapybos parodą meno kritikas Stasys Budrys, rašydamas anksčiau Literatūroje ir Mene plačiai kalba apie dailininko kūrybą 1923-1944 metų laikotarpyje, pavaizduotą parodoje. Naujais savo kūrybą dailininkas savo kolegoms parodė spalvotose skaidrėse. Apie tuos jo paveikslus, kurių nuotraukas pamatė ekrane, S. Budrys rašo: "Gyvenant emigracijoje, V. Vizgirdos kūryba iš esmės nenukrypo nuo realistinio kelio, kurio jis žengė 1930-1944 metais. Dailininkui pavyko išsaugoti ankstesnės kūrybos vaizdinį, stilistinį charakterį, jis ir dabar tapo realistiškus savo draugų portretus, suranda artimus lietuviškai dvasiai miestelius, pajūrio peizažus bei natūrmortus. Dailininko, atrodo, nepaveikė Vakaruose šiuo metu madingas abstrakcionizmas: V. Vizgirda kaip ir anksčiau dirba subtiliai, apgalvotai komponuoja spalvas ir mases. Gal tik jo darbų meninės išraiškos priemonės tapo aiškesnės, meniška paprasčiau ir įtaigiau."

* GEN. ST. RAŠTIKIS sulaukė 70 m. amžiaus rugsėjo 13 d.

Lietuviai Advokatai

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. AP 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.
Tel. NEwton 9-6620

Skaniausia lietuviška duona gaunama
SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Sav.
Tel. NEwton 9-6620

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS
Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street
Brooklyn 6, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVEMS ir kitokioms pramogoms.
Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas
86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRginia 6-9519

PRANAS BRUČAS

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Štai, ir vėl turime Sportą. Mūsų Sportą (nesumaišykime su Sportu iš Vilniaus). Šis atėjo iš New Yorko, K. Čerkelio "subdavotas." Jau kelis metus čia išsivijoje buvome be savojo Sporto. Mažai kas jo pasigedo ir tik kai kurie dėl jo jaudinosi. Keli jauni vyrai vietoje jo Chicagoje pradėjo leisti lietuvių sporto žurnaliuką anglų kalba, norėdami kitataučius supažindinti su mūsų didžiais darbais sporte ir, matyt, juos nustebinti.

Naujasis Sporto numeris ženklinamas 1966 m. liepos mėn. data. Tai Nr. 1 (16). Dar šiomet, atrodo, bus ir antrasis numeris, nes skelbiama, kad toks pasirodys lapkričio mėnesį. Tai kiek geriau negu su tuo anglų kalba leidiniu (Lithuanian Sports Review), kuris, kaip matosi pasitenkina tik vienu numeriu per metus.

Ši naujajį Sporto numerį galima pavadinti atsiminimų numeriu. Čia pilna įvairių tolimesnių ir artimesnių prisiminimų, bet tik galia, kad maža rašoma apie dabartinę sporto veiklą, nedaug varžybų aprašymų ar teoretinių rašinių (tokių visai čia neužtikome). Kai kurie čia patalpinti rašiniai galėtų rasti vietos bet kuriam kitame mūsų leidinyje.

Praeitį yra prisimenama Stepo Garbačiausko rašinys "Pirmieji žininiai" (dar bus daugiau), Antano

Bagdžiūno pasakojime apie Janiną Zienčikaitę-Domeikienę, kuri neseniai iš už Geležinės Uždangos į Ameriką atkeliavo (ši rašini persispausdino net Australijos Mūsų Pastogė, rugsėjo 12 d. numeryje). Praeitį, o pagaliau -- nežinia kas yra skiedžiama J. Šoliūno surėgtame rašinyje "Apie asilus ir žmones." Taip pat apie praeitį dūmoja Jurgis Jašinskas ir Pranas Mickevičius. Taigi, nebereikalo mūsų tautiečiai plačiai gieda "Iš praeties tavo sūnūs te stiprybę semia..." Galimas daiktas, tos stiprybės pasisemsi ir Sporto skaitytojai, jeigu tik nepraras kantrybės Sportą skaityti.

Taip pat nežinia kam įdėtos 1965 metais įvykusių lengv. atletikos žaidynių pasekmės -- kuklios, kaip ir visas čionykštis lietuviškasis veikimas. Jos yra gerokai pasenusios, o, be to, kas gi ryšis skaityti beveik puslapi smulkiu šriftu surašytus rezultatus. Jeigu Sportas eitų kas savaitę, tai tokia prabanga (nors ir pavėluota) gal ir būtų leistina...

Šiaip jau Sporto nugurkautu reikia laikyti Algirdą Daukšą ("Atletą") kuris ir apie dabartį gana karingai parašo. Čia jis rašo ir apie sporto skyrius. Štai jo deimantukas: "Eilę metų ragavęs Draugo sporto skyrių Edvardas Šulaitis persi-

CHICAGOS LIETUVIAI futbolo veteranai kartu su savo varžovais vokiečiais rugsėjo 4. Plačiau apie jų rungtynes buvo rašyta Vienybės Nr. 25.

E. Šulaitis nuotrauka

kėlė į New Yorko Vienybę, kurio sporto skyriuje daugiausia verčiasi nurašinėjimai iš kitų laikraščių su visomis sąmoningai ar nesąmoningai įveltomis klaidomis." Čia vyras pakalbėjo labai "autoritetingai" ir su juo ginčytis būtų nesaugu. Taip pat jis prisiminė ir Vilniaus Sportą, taigi New Yorko Sporto konkurentą:

"Vilniuje leidžiamas laikraštis Sportas yra pradėjęs duoti žinelių apie užsienio lietuvių sportinę veiklą. Be pigu jam savo skiltis užpildyti -- sporto gyvenimas ten plačios apimties. Nelaukiant kokių šedevrų, vis tiktai pasigendama gyvesnės, vaizdingesnės lietuvių kalbos bei specifinių straipsnių." Galimas daiktas, Daukša pasigedo daugiau praeties laikus prisimenančių rašinių, o gal kokių nors kitų dalykų? Bet gerai, kad jis parašė, jog Vilniaus Sportas duoda žinelių apie užsienio lietuvių sportinę veiklą, o New Yorko Sportas -- apie Lietuvos sportą ("sporto gyvenimas ten plačios apimties") nė šnipšt.

Lauksime tolimesnių Sporto iš New Yorko numerių. Nors P. Mickevičius liūdina klausia "Ar išsilaikysime?", tačiau pesimistiškai nusi-teikti gal ir nereikėtų. Nors, jeigu Sporte pirmąją dūda pūs daukšos ar šoliūnai, žinoma, nebus daug žalos, jeigu toks leidinys vėl vieną dieną pasakys amen.

KRONIKA

* VYTAUTAS SKIBINIAUSKAS, gyvenęs Baltimorėje, ten mirė nuo širdies priepuolio rugsėjo 1 d. Jis lietuvoje buvo vienas iš žinomesniųjų šachmatininkų ir yra žaidęs Lietuvos šachmatų rinktinėje. Amerikon atvyko po II pas. karo, bet čia šachmatų srityje mažai reikėsi. Su velioniu šios skilties autoriui yra tekę bendrauti Schwabisch Gmuend vietovėje, trumpai vadovaujant tos vietovės lietuviams šachmatininkams. Skibiniaskas yra dalyvavęs viename ten mūsų surengtame šachmatų turnyre ir šiaip dažnokai atėidavo į klubą pažatsti. Buvo ramus ir malonus žmogus.

* AUSTRALIJOS lietuviai sportininkai veikia įvairiuose frontuose. Ten ne tik yra gyva sportinė veikla, bet atsižymima ir kitose srityse. Kaip rašo Mūsų Pastogė, Geelongo Vyties sporto klubas liepos 16 d. turėjo savo metinį balių. "Dar prie šokių pridėjus ir po lašą 'krūminės', nesijautė šalčio net iki antros valandos ryto." (ten liepos mėnesį yra žie-

ma. Red.). Laikraštis rašo, kad vienas iš baliavotojų taip nusilinksmino, jog išvažiudamas net išdriso vidžios mašiną aplamdyti...

* ADELAIDĖS VYTIES merginos dalyvauja su dviem komandomis Pietų Australijos krepšinio pirmenybėse. Komandas treniruoja A. Merūnas. Vyties vyrai čia rodo si su trimis komandomis. Pagrindinėje komandoje žaidžia: R. Daugalis (kapitonas), K. Jaunutis, E. Pocius, V. Levickis, A. Radzevičius, E. Gudelis, P. Kanas, J. Šmit.

SPORTAS LIETUVOJE

* SPORTO laikraštis rugsėjo 22 d. ir 29 d. numeriuose vėl patalpina nemažą žinių apie išsivijos lietuvių sportininkus. Šis Vilniuje išsėmantis laikraštis turi nuolatinį skyrių "Iš anapus Atlanto."

* LAIMA RUTKAUSKAITĖ-JUKELIENĖ pateko į Sov. Sąjungos moterų krepšinio rinktinę, kuri žaidžia Europos pirmenybėse Rumunijoje. Pirmenybes prasidėjo spalio 2 d.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

KAZYS BALTRAMAITIS (kairėje) ir Edvardas Sadauskas žaidė Chicagos lietuvių futbolo veteranų komandoje prieš vokiečius.

E. Šulaitis nuotrauka

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELE MAŽEIKAI Savininkai

80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-3112

VIENYBĖ

* **ALGIRDAS BUDRECKIS** nuo spalio 1 d. pradėjo dirbti Pavergtųjų Tautų Seime, vietoj iš tarnybos išėjusio Algirdo Lansbergio, kuris perėjo dirbti į Fairleigh-Dickenson universitetą, Rutherford, N. J., kaip asistent profesorius dėstyti literatūrą ir dramą.

* **VIDA JURKUVIENĖ** pradeda dirbti Queens kolegijos bibliotekoje. Pirmiau dirbo Hunter College bibliotekoje.

* **VIDA LUŠYTE** palydi Pan Am lėktuvus į Europą.

* **AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA** su Pabaltiečių komitetu nutarė leisti naują veikalą apie Baltijos valstybes.

* **JONAS JUREVIČIUS**, 74 m. amžiaus, gyv. 103 Arlington Ave., Brooklyne, mirė spalio 1 d.

* **VINCO KRĖVĖS** ir šiemet mirusios jo žmonos garbei paminėjimas ruošiamas šeštadienį, spalio 15 d. Šv. Andriejaus bažnyčioj 11 val. ryto pamaldos. Atnašaus kun. prof. Vl. Jaskevičius, S. J., kun. prof. St. Yla ir kun. St. Ralla.

* **SOLISTĖS LILIJOS ŠUKYTĖS** koncertas įvyks lapkr. 20 Waterbury, Conn.

* **L. DRANGAUSKAS**, iš Venezuelos persikėlęs į New Yorką, įsijungė į Lietuvos Vyrų chorą. Anksčiau yra dainavęs Čiurlionio ansamblyje.

* **KORP. NEO LITHUANIA** sueiga įvyks spalio 22. šešt. 7:30 Whitman Hotel, Jamaica.

* **MAIRONIO MOKYKLOS** darbas pradėtas rugs. 17, Kom. pirm. L. Milukienė, vicep. J. Navickas, sekr. P. Bartkus, išd. V. Kulpa, narys K. Norvila, Norintieji leisti vaikus į mokyklą kreipkitės į vedėją E. Ruzgienę, telefonuodami AX 6-8380.

* **V. SIDZIKAUSKAS** pareiškė pirmininkausias VLIKui iki Seimo, kuris įvyks lapkr. ar gruodžio mėn. Paskui pasitrauks, nes turis įsipareigojimų dirbti kitoj srity.

* **PREL. JONAS BALKŪNAS**, dėl sveikatos, nori iš Kunigų Vienybės ir kitokios veiklos pasitraukti.

Demokratų kandidatas į New Yorko gubernatorių **Frank D. O'Connor** kalbasi su dr. **J. K. Valiūnu** spalio 4 d. įvykusioje spaudos konferencijoje Hotel Biltmore, New Yorke. Toje konferencijoje iš lietuvių taip pat dalyvavo **Ananas Varnas**, **V. Tysliavienė** ir **Vienybės** redaktorė **S. Narkėliūnaitė**.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

SLA 80 m. SUKAKTUVINIAME BANKETE NEW YORKE, Sheraton-Atlantic viešbutyje, spalio 1 d. Iš kairės: ilgametis SLA narys **J. Ormanas**, **M. Stonytė**, jaunas **J. Ormanas**, **Vienybės** leidėja **V. Tysliavienė** ir **I. Tročiokienė**.

Dalis svečių, dalyvavusių **SLA sukaktuviniame bankete**: **Bacevičiai** iš Far Rockaway, **Norkai** iš Woodhaveno, **B. Špūdrienė**, **O. Akelienė**, **Žaliaduonis**, **Daunorienė** ir kt.

NEW JERSEY lietuvių stalo SLA 80 m. sukaktuviniame bankete: (iš kairės) **Samatiienė**, **A. S. Trečiokas**, **Loreta** ir **Jokūbas Stukai**, **I. Trečiokienė**, **Julius Paknys** su žmona, solistė **E. Mack-Mackevičiūtė**, muzikas **Alg. Kačanauskas**. (Plačiau - 6 ir 7 psl.)

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

* **DR. LEVAS VLADIMIROVAS**, Jungtinių Tautų Dago Hamarskjöldo vardo bibliotekos direktorius, šalia savo tiesioginių pareigų, pastaruoju metu amerikiečių ypač dažnai kviečiamas su paskaitomis. Lapkričio 9 ir 10 d. dr. Vladimirovas skaitys paskaitas apie tarptautinės bibliotekos reikšmę ir apie universitetų bibliotekas Sovietų Sąjungoje Florida State University Tallahassee. Vėliau panašiom temom kalbėti kviečiamas į University of Wisconsin. Šiuo metu jis vadovauja pasirengimams tarptautinei konferencijai, kuri įvyks New Yorke ryšium su Jungt. Tautų Hamarskjöldo vardo bibliotekos penkerių metų sukaktimi. Toje konferencijoje jisai pasakys ir atidarymo žodį. Konferencijoje bus atstovaujamos viso pasaulio bibliotekos, kurios bendradarbiauja su Jungt. Tautų biblioteka.

* **MOTERŲ VIENYBĖ** sekančiame socialiaame susirinkime spalio 18 d. pagerbs Helen Kulber, kuri draugiškai pirmininkavo per septynerius metus. Susirinkimas įvyks Arūnų rezidencijoje, Woodhaven, N. Y. Dabartinę Moterų Vienybės valdybą sudaro: **E. Andriušienė** - pirm., **U. Bacevičienė** - vice pirm., **A. Laurys** - sekretorė, **M. Buyokas** - išdėstytinė ir **A. Kriščiūnienė** - fin. sekretorė.